

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 17—Vol. LVIII.

Friday, 29th April, 1960

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

Nehru's Latest Book

"A BUNCH of Old Letters" is the title of the first book by Mr. Jawaharlal Nehru since he assumed office as the Prime Minister of India.

The book consists of letters written mostly to him and some by him. Among the letters are those from Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Sir Stafford Cripps, President Roosevelt, Mahomed Ali Jinnah, George Bernard Shaw, Romain Rolland, Edward Thompson, Chiang Kai-Shek, Mao Tse Tung, Rabindranath Tagore, Harold Laski and Lady Astor.

The book will be published in London by Asia Publishing House on May 9th, on the occasion of the Commonwealth Prime Ministers Conference. Its price in England is 30/-.

Nehru Condemns Military Pact Proposal

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—The Prime Minister, Mr. Nehru, said in Patna that India would not give up her rights over her northern frontiers.

He ridiculed, however, the suggestion of some people that India should enter into military alliance with foreign powers to meet aggression. Mr. Nehru said: "India is proud of her strength and her people would give their last drop of blood to defend her."

Addressing a mammoth gathering at Gandhi Maidan Mr. Nehru said those gallant men who advocated abandonment of India's policy of non-alignment and suggested military pacts with foreign powers had no confidence in themselves nor in the strength of the country.

He declared it did not matter if India was reduced to ashes provided it stood on her own legs and on her own strength.

AMERICAN CHURCHMEN ISSUE

FOUR POINT PLAN FOR S.A. PROBLEM

AFTER a meeting held in Memphis in Tennessee the African Methodist Episcopal Church issued a statement urging a boycott of commodities produced in South Africa, as asked that 'Christian world unite in seeking to avert further bloodshed in South Africa as well as send aid to the Africans who are fighting for freedom'.

A FOUR-STEP recommendation was submitted by the council "to implement our grave concern for the plight of our brethren." They were:

1. The World Council of Churches use its good offices to ameliorate the South African situation by all means at its disposal, including the early dispatch of a mission to meet with responsible South African churchmen for conversations and development of a programme of action.

2. The Church World Service, as an agency of the National Council of Churches, be asked to declare South Africa as a disaster area and to seek means of providing food, clothing and shelter to Africans who refuse to fatten their oppressors with their own toil.

3. The United Nations step

up the pace of its concern with the South African situation, thus heeding the many voices of member nations now calling for imposition of sanctions as well as censure.

4. The established labour organizations in the United States give meaning to the international character of the dignity of labour by joining the protest. The refusal to handle South African goods in shipment, and boycotting South African industry in general will serve to awaken God-fearing people of that nation to the satanical practices they have permitted to flourish.

The statement was signed for the Council of Bishops by the Rt. Revs George W. Baber, president; Joseph Gomez, secretary; and Sherman L. Greene, senior bishop and chairman of the general board.

Metric Weights To Come Into Force From October 1960

(By A Special Correspondent)

NEW DELHI—Metric weights will become compulsory from October 1, this year in specified industries and trades in all notified areas in India.

Announcing this in New Delhi at a Press conference, the Deputy Minister for Commerce and Industry, Mr. Satish Chandra, said that there would be no extension beyond October 1, 1960 of the traditional period provided for the changeovers in the notified areas.

The areas which were notified two years ago, he said, covered one-tenth of the whole country. These areas included Delhi, Bombay, Calcutta, Madras, and other districts in each State.

Metric weights would be compulsorily introduced in all trades and industries throughout India from April 1, 1962, the Minister announced.

Harrow Plans Exclusive Welcome

NEHRU TO VISIT HIS OLD SCHOOL

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—Before settling down to the busy schedule of the Commonwealth Prime Minister's Conference, Mr. Nehru will pay a visit on May 2 to Harrow, the public school where he had his early education.

Harrow, which played such a notable part in Mr. Nehru's life, is planning to greet him with traditional honours which are extended only to its distinguished old boys like Sir Winston Churchill, when they visit the school from time to time.

Mr. Nehru has visited Harrow several times after he had left the school. But his present visit will be the first one as India's Prime Minister.

The Prime Minister will call on Lord Mountbatten and Mr. Bevan soon after his arrival.

On the eve of the Conference, the Queen will give the customary banquet at the Windsor Castle on May 2 for the visiting Prime Ministers.

The conference, which opens on the following morning, at No 10 Downing Street is expected to conclude on May 12 or 13.

The Commonwealth Prime Ministers will attend Princess Margaret's wedding on May 6 and the annual garden party at Buckingham Palace on May 9. They will also be guests of honour at a reception at Guild Hall on May 3.

DADOO SAYS EXILE WILL NOT BE FOR LONG

DR YUSUF DADOO, the former president of the South African Indian Congress who fled the country with Mr. Oliver Tambo and Ronald Segal, has said in London that the task before him and others overseas was to convince the world that it was imperative and urgent that economic sanctions be imposed on South Africa.

Dr. Dadoo said that though he had chosen the path of exile, this would not be for long. Dr. Dadoo will set up headquarters in London.

Indian Opinion

FRIDAY, 29TH APRIL, 1960

A Much Need Step

SINCE the massacre at Sharpeville and the imposition of the Emergency Law on the country all attention has been focused on the dramatic turn that events have taken in South Africa. While large numbers of people lie incarcerated without any charges against them and without any prospect of an early attention to their condition the normal life of the people goes on, no less that of the Indian community. No less, too, are the anti-Indian laws being administered slowly, steadily and with determination. Not the least of these is the Group Areas Act. Shortly before Sharpeville the Group Areas hearings in Durban had focused on them the full attention of the Indian community. There is now quiet on that subject from the side of the Indians but the Government is going steadily on with the implementation of the Act. The Indians have protested and their protest is a continuing thing.

It is now, however, very necessary to do something more, something which will bring home to the people in this country and to sympathisers abroad the plight of the Indian people under the Group Areas Act. Desolation has set in many places in the Transvaal and many prosperous groups of Indians are now faced with the destruction of the economic, social and educational status which they built up over the last hundred years. Their condition is reported in the daily and weekly newspapers but these reports are fleeting things. For a few moments they stay before one's eyes and then pass on. A newspaper is about the least respected commodity in the daily household. It is necessary, we believe, for the Indian community to establish a panel of people with the instruction to collect and present in book form all the details and the harrowing stories about the plight of Indians in places where areas have been proclaimed.

In many towns the small Indian communities have already been ordered to move from areas in which they have lived and traded all their lives. Their story must be told in a permanent form and be made available in the pages of a book which should be circulated widely.

Non-Violence The Nobler Way

"I am more concerned in preventing the brutalisation of human nature than in the prevention of the sufferings of my own people. I know the people, who voluntarily undergo a course of suffering, raise themselves and the whole community, but I also know that the people who become brutalised in their desperate efforts to get victory over their opponents to exploit weaker nations or weaker men, not only drag down themselves but mankind also"

—Mahatma Gandhi

GANDHI'S VIEWS ON A MODEL TEMPLE

MAHATMA GANDHI in his paper
"The Harijan," April 29, 1933

IT was impossible that side by side with the movement for temple-entry by Harijans there should not be a demand for temple reform. The modern Hindu temple is a hot-bed of superstition, as are more or less other 'Houses of God.' I published the other day a letter from an American friend, gently pleading with me not to have anything to do with the temple-entry movement. A friend who is a devout follower of Islam has carried on a long correspondence with me, trying to do with me in his own way what the American friend did in his own. There is undoubtedly a great deal of substance in what they have said. But I have not been able to subscribe to their corollary that the remedy for the abuse lies in the destruction of temples.

But by far the largest number of persons believe in reform, not destruction, of temples. I mentioned only the other day an ambitious scheme set on foot for a model temple in Rajkot. Several correspondents have taken me to task for advocating temple entry for Harijans without emphasizing the necessity of temple reform. There is no doubt that temple reform is necessary. But here, again, there is need for caution. Some of them think that it is possible to replace all the existing temples with new ones. I do not share that view. All temples will never be alike. They will always vary, as they have done in the past, with the varying human needs. What a reformer should be concerned with is a radical change more in the inward spirit than in the outward form. If the first is changed, the second will take care of itself. If the first remains unchanged, the second, no matter how radically changed, will be like a whitened sepulchre. A mausoleum, however beautiful, is a tomb and not a mosque, and a bare plot of consecrated ground may be a real Temple of God.

Therefore the first desideratum is the priest. My ideal priest must be a man of God. He must be a true servant of the people. He should have the qualifications of a guide, friend and philosopher to those among whom he is officiating. He must be a whole-timer with the least possible needs and personal ties. He should be

versed in the *shastras*. His whole concern will be to look after the welfare of his people. I have not drawn a fanciful picture. It is almost true to life. It is based on the recollections of my childhood. The priest I am recalling was looked up to by the prince and the people. They flocked round him for advice and guidance in the time of their need.

If the sceptic says such a priest is hard to find nowadays, he would be partly right. But I would ask the reformer to wait for building the temple of his ideal till he finds his priest.

Meanwhile let him cultivate in himself the virtues he will have in the priest of his imagination. Let him expect these from the priests of existing temples. In other words, by his gentle and correct conduct, let him infect his immediate surroundings with the need of the times and let him have faith that his thought, surcharged with his own correct conduct, will act more powerfully than the mightiest dynamo. Let him not be impatient to see the result in a day. A thought may take years of conduct to evolve the requisite power. What are years or generations in the life of a great reformer?

Now, perhaps, the reader will follow my view of a model temple. I can present him with no architect's plan and specification. Time is not ripe for it. But that does not baffle me and it need not baffle the reformer. He can choose the site for his future temple. It must be as extensive as he can get it. It need not be in the heart of a village or a city. It should be easily accessible to the Harijans and the other poor and yet it must not be in insanitary surroundings. If possible, it should be higher than its surroundings. In any case, I would aim at making the plinth of the actual temple as high as possible. And on this site I should select my plot for daily worship. Round this will come into being a school, a dispensary, a library, secular and religious. The school may serve also as a meeting or debating hall. I should have a *dharmashala* or guest-house connected with the temple. Each of these will be a separate institution and yet sub-

U.S. TV INTERVIEWER TOLD:

"CALL US AFRICANS PLEASE..."

A LESSON in how South Africans, both white and black, refer to themselves, was given over television recently during one of the Dave Garroway-National Broadcasting Company early "Today" programs. Dave was interviewing four young men from the Union of South Africa—Maxwell Stern, graduate student at Columbia University, and Bernard Shuman, graduate student at Massachusetts Institute of Technology; both white; and Prof. Gizani of the University of Natal, and Borumba Karena, an expatriate,

IN laying the groundwork for a discussion of the recent South African massacre, Garroway referred to Karena as a Negro. Then the following exchange took place:

Karena: "Excuse me, call us Africans, please."

Garroway: "All right, I'm sorry. I wondered about that word 'You're a part of Africa?'"

Karena: "Yes."

Garroway: "Just to clear up the words Negroes and Africans. There are Negroes in Africa, are there not? And there are white men in Africa?"

Karena: "That's the European conception, in terms of anthropology, which we don't accept. We are just Africans."

Garroway: "Everybody's just Africans."

Karena: "Yes."

Garroway: "Are there white Africans?"

Karena: "The Europeans are welcome to consider themselves Africans if they want to. We don't have to force it on them."

Garroway: "Shall I say black Africans—how shall I differentiate the two groups?"

Karena: "You don't have to differentiate us."

Garroway: "But we do have to differentiate the two groups?"

Karena: "Well, in terms of black and white."

Garroway: "All right, I'll say black African and white African, all right?"

Karena: "O K."

Stern: "Is it right to say that you are an African, or are you a South African which is your first allegiance? As far as I am concerned, I am a South African. And to say that, I cannot feel any affinity for the huge, amorphous mass, which is on top of South Africa. I consider myself a South African, and not an African."

Gizani: "In South Africa, the Europeans call themselves Europeans, in spite of their being South Africans. And that's the legal distinction they make between us and them."

The Late Taragauri

THE sad demise of Taragauri-ben is a great loss to friends in Durban. She passed away two or three days after her operation. She was the wife of Shriman Chimanlal Jayashankar Mehta. This family was closely associated with Mahatma Gandhi here and in India. They were also closely associated with his works.

The late Taraben was the youngest daughter of Seth Prap-hashanker Popatbhai or Morbi. She was 42 years old, and leaves behind, her husband, a son and three daughters to mourn over her sad demise.

The doctors who helped her during her illness are to be thanked for their work. The European and Indian doctors who without even flinching in their duties worked with great zeal and courage could never be forgotten. This was due to her kindness with which she mingled with everyone.

The sad demise of Taraben has brought sorrow on to her husband and children. May God Rest Her Soul in Peace and give the family the strength to bear this sorrow.

THANKS

SHRIMAN CHIMANLAL JAYASHANKAR MEHTA and his children, thank the doctors, relatives and friends for their assistance during the sad demise of Taraben. Through this paper

(Continued in next column)

Gandhi Said :

Let Us Not Make Light Of Non-Violence

WE have not been able yet to discover the true measure of the innumerable properties of an article of daily use like water. Some of its properties fill us with wonder. Let us not, therefore, make light of a force of the subtlest kind like *ahimsa* (non-violence), and let us try to discover its hidden power with patience and faith. Within a brief space of time we have carried to a fairly successful conclusion a great experiment in the use of this force. As you know I have not set much store by it, indeed I have hesitated even to call it an experiment in *ahimsa*. But according to the legend, as Rama's name was enough to float stones, even so the movement carried on in the name of *ahimsa* brought about a great awakening in the country and carried us ahead. It is difficult to forecast the possibilities when men with unflinching faith carry this experiment further forward. Our usual experience is that in most cases non-violence is the real antidote of violence, and it is safer to infer from it that the highest violence can be met by the highest non-violence.

(Harijan, July 28, 1940).

IF we turn our eyes to the time of which history has any record down to our own time, we shall find that man has been steadily progressing towards *ahimsa*. Our remote ancestors were cannibals. Then came a time when they were fed up with cannibalism and they began to live on chase. Next came a stage when man was ashamed of leading the life of a wandering hunter. He therefore took to agriculture and depended principally on mother earth for his food. Thus from being a nomad he settled down to civilized stable life, founded villages and towns, and from member of a family he became member of a community and a nation. All these signs of progressive *ahimsa* and diminishing *himsa*. Had it been otherwise, the human species should have been extinct by now, even as many of the lower species have disappeared.

Prophets and *avatars* have also taught the lesson of *ahimsa* more or less. Not one of them has professed to teach *himsa*. And how should it be otherwise? *Himsa* does not need to be taught. Man as animal is violent, but as spirit is non-violent. The moment he awakes to the Spirit within he cannot remain violent. Either he progresses towards *ahimsa* or rushes to his doom. That is why the prophets and *avatars* have taught the lessons of truth, harmony, brotherhood, justice, etc.—all attributes of *ahimsa*.

If we believe that mankind has steadily progressed towards *ahimsa*, it follows that it has to progress towards it still further. Nothing in this world is static, everything is kinetic. If there is no progression, then there is inevitable retrogression.

(Harijan, August 11, 1940)

(Continued from previous column)

he thanks all those who sent wreaths, telegrams and letters of condolence and the large number of people who attended the funeral.

In loving memory of his wife Taragauri, Shriman Chimanlal Mehta would donate to the under-mentioned institutions the amount mentioned below every year as long as he lives: Kathiawad Hindoo Seva Samaj, Durban, "Indian Opinion" Phoenix, £5 each; Aryan Benevolent Home, Indian Blind Society, Bantu Blind Society, Durban, £3 each; Surat Educational Society, Gujarati Hindoo Mahila Mandal, Ramkrishna Centre, Fosa Settlement; Durban, £2 each; Divine Life Society (S.A.), Kathiawad Hindoo

Youth Organisation, Durban £1 each and Morvi Dasha Srimali Vanik Vidyarthi Bhuvan, Morvi Saurashtra Rs. 50.

MRS. PANDIT TO RETIRE

MRS. VIJAYALAKSHMI PANDIT, High Commissioner for India in London, expects to relinquish her post about the middle of the year, she told the United Federation of Business and Professional Women in London.

Mrs. Pandit has been High Commissioner in London and Ambassador to Ireland since 1954 and Ambassador to Spain since 1958.

Indian Silk And Rayon Delegation In East Africa

[“Indian Opinion” India Service]

NEW DELHI.—A seven-man silk and rayon textiles delegation, sponsored by the Government of India, has begun touring East Africa.

They will be divided into two groups in the early stages of their tour and from May 6 onwards they will merge into one group.

The members of the team are: Mr Ganeshnarayan Podar, Leader, Mr. Shankarnal G. Pilani, Manager, Mr B M Trivedi, Secretary, Mr Haridas Motilal Parikh, Mr Vrajlal Radia; Mr V. C Gandhi, Mr C. K. Patel.

The purpose of the delegation will be to establish, increase and promote the export of Indian silk and rayon manufactures.

The delegation will answer various inquiries of the overseas importers and will put them in touch with the appropriate manufacturers and exporters in India. They will try to find out the requirements of individual markets, as well as to acquaint the importers with the progress made by Indian industry.

The delegation also proposes to make a thorough study of consumer preference as regards designs, colour, texture and price range. The information that it gathers will be communicated to manufacturers and exporters in India.

Information about the Indian industry will also be given by the delegation to overseas im-

U.S. LOCOMOTIVES FOR INDIA

ERIE, Pennsylvania—India's fast growing steel industry has ordered ten new diesel electric industrial locomotives from the General Electric's Locomotive and Car Equipment Department at Erie, Pennsylvania.

The new locomotives will be used by Indian Iron and Steel to haul raw materials to its mills and to transport finished steel products to railheads for shipment to warehouse and to users.

Four of the locomotives will develop 550 horsepower and six 275 horsepower.

This order brings the total number of General Electric industrial locomotives serving India's steel industry to 87.

Halfway around the world, other G.E. industrial locomotives are supplying vital motive power for Argentina's big new steel mill in San Nicolas

porters. They will hold discussions with interested parties to acquaint them with the progress made by the silk and art silk industry and will supply details about the wide range and quality of its manufactures. Samples of these textiles will be shown to importers and the delegation may enter into provisional contracts with interested parties.

This delegation is being sent by the Silk and Rayon Textiles Export Promotion Council of Bombay.

The delegation which arrived in Nairobi yesterday (Thursday April 28), will leave on May 16.

East-West Cultural Bridge Planned

MR. CHRISTIAN HERTER, the United States Secretary of State, has submitted to Congress a plan for an International Centre in Hawaii which could act as a cultural bridge between East and West.

The Centre "could constitute a valuable long-term contribution to the promotion of better relations and understanding among the United States and the nations of Asia and the Pacific," Mr Herter's report said.

Established under the aegis of the University of Hawaii, the Centre would offer scholarships to Asian and United States students. European students would also be eligible to study there under Fulbright and similar scheme, officials said.

The plan provided for 225 scholarships for Asian and Pacific students, and 75 scholarships for American students.

The cost was estimated, together with other expenditures such as contributions to building costs at \$3,300,000 dollars. The report did not suggest where the money might come from, leaving this up to Congress.

Refineries To Be Completed By 1963

NEW DELHI—The Numati (Gauhati, Assam) refinery will be completed by December 1961, while the second public sector refinery at Barauni is likely to be completed by 1963, according to a review of the work of Indian Refineries Ltd, which will run the refineries. The Gauhati and Barauni refineries will have a processing capacity of 750,000 and 2,000,000 tons of crude oil, respectively.

MIGRATION FROM PAKISTAN: CAUSES

[“Indian Opinion” India Service]

NEW Delhi.—Answering a question in Parliament, the Deputy Minister for External Affairs, Mrs. Lakshmi Menon, said, "hard conditions of living for the minorities in Pakistan" were broadly responsible for the continued migration to India of Hindus from Pakistan.

Mrs. Menon said that during the months of December '59, January '60 and February '60, the number of migrants from Pakistan were 1,026, 665 and 904, respectively.

Replying to a further question, the Prime Minister said that no special talks with Pakistan had taken place on this issue, but whenever meetings were held between the two countries, such things were mentioned.

A member asked why Muslims who had opted for Pakistan were returning to India and if it was true that Hindus were coming to India because of "hard conditions of living for the minorities in Pakistan." The Prime Minister said that he could only surmise that Muslims felt that they could better their

conditions by coming to India. Asked whether tensions between the various communities in Pakistan had not now lessened, the Prime Minister said that there had not been much tension for a number of years. The tension was mostly in newspapers and certain occasional utterances "So far as the general people are concerned, there is very little tension," Mr. Nehru added.

Tyre Factory In Kerala

NEW DELHI.—The hope that with the high standard of education of its people and its resources Kerala will make rapid industrial advancement was expressed by Prime Minister Nehru when he laid the foundation-stone of the tyre factory at Kalamasseri in Kerala.

This is the first tyre factory in rubber-rich Kerala. The undertaking is a joint venture by the Kerala Government and the Premier Tyres, a public concern. The project will receive technical assistance from Messrs Dayton Rubber Company of the U.S.A. On completion, it will turn out 240,000 tyres and an equal number of tubes annually.

RECORDS NOW CHEAPER

ORDER NOW AT REDUCED RATES

AMAR DEEP 7/6 Each KALAYANA PARISU
GAIDI "911" Plus 3d Tax BAAP BETE

HINDI: Kanhaya, Minister, Anari, Madhumati, Do Behen, Flying Rance, Doctor "2", Do Ustad QUWALI: Ismail Azad, Yusuf Azad, Talat Mahmood. TAMIL: Pathi Bakhti, Anbu Yagay

Make your selection of any single records from any sets

MAIL ORDER MUST ACCOMPANY 4/- DEPOSIT

—CASH ON DELIVERY—

DURBAN WELCOME DISTRIBUTORS,

Specialists in Tamil, Telugu, Quwall & Hindi Records
2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DURBAN Phone 67882

Cable & Tel Add HARGVAN

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " " " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

'We Should Pray That There Is A Gandhi In Our Midst'

—American Newspaper

THE growing number of sit-down demonstrations in dime stores throughout the South are potentially the seed of complete triumph for the Negro or the beginning of race riots and a long period of mutual hatred and martial law," writes "The Catholic Worker," of New York, in discussing the campaign launched against segregation in the Southern States of America. The paper says: "For this reason the greatest need is a Negro leader of tremendous spiritual stature who is totally and absolutely committed to non-violence and love. It remains to be seen whether there is a Negro Gandhi in our midst and we should all pray that there is."

THE paper goes on: During his struggle in India Gandhi was not at all averse to calling off an attempt at civil-disobedience if there was the least sign of violence on his own side. He always expected his followers to face beatings, jail and even death without the thought of retaliation. He once said that if the hearts of the British had not melted it was because the persecuted Indians had not loved them enough.

In the light of this statement the outbreaks of violence among the Negroes are a cause for alarm, not because they haven't had sufficient provocation but because without a religious centered commitment to non-violence civil disobedience and passive resistance will certainly fail and the hopes for mutual respect and integration for which all men of decency long will not be realized.

Most of the Negro students thank God have acted in a courageous and non-violent manner but the greatest need at the moment is an intensive campaign of education in the theory of non-violence. Of course the only person who has written on the subject extensively is Mahatma Gandhi.

Louis Fischer's biography is available in an inexpensive paperback edition and while it is drastically edited it is better

INDIA INCREASES ARMY STRENGTH

("Indian Opinion" India Service)
NEW DELHI — Lingering doubts about the country's defence preparedness were set at rest by Mr. Krishna Menon before the Lok Sabha concluded a lively debate on the Defence Ministry's budget demands.

The demands were later voted unanimously amid loud cheers.

The Defence Minister firmly assured the House that the strength of the Army had been increased and that India's defence power and productive capacity were now greater than before.

than nothing. Gandhi's own auto-biography has been published in this country and many other books by Gandhi have been published in English in India and I think can be obtained from the Quaker school, Pendle Hill, at Wallingford, Pa. The Negro communities in the South should be flooded with these books.

It is obvious that the sit-downs, if they are carried out in the right spirit, can accomplish infinitely more than any civil-rights bill, even the best. And this is because they strike not only at unjust laws but at the consciences of the whites. If all laws upholding segregation were outlawed tomorrow it would not end discrimination but if the Negroes succeed in their attempts at satyagraha (truth-love force) the problem of the law would not exist.

U.S. Envoy Sees Bhoodan Leader

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI.—The U.S. Ambassador to India, Mr. Ellsworth Bunker, travelled to Kalanjati specially to meet Acharya Vinoba Bhave. Mr. Bunker left his car and hired a tonga to cover the last two miles to the village. Acharya Bhave was reported to have told the Ambassador that he was not opposed to co-operative farming in principle.

He thought, however, that the Indian farmer was not fully conversant with the management of co-operative farms. In the beginning it would be better to organise service co-operatives, Acharya Bhave said.

The Bhoodan leader said that it would not be advisable to introduce mechanised farming in India as a large percentage of the people depended on land. He agreed that peasants should use improved agricultural equipment. Mr. Bunker attended a prayer meeting and went round the village, seeing development works.

India's External Finance Needs For Third Plan

(Indian Opinion India Service),

NEW DELHI.—Addressing the Federation of Indian Chambers of Commerce and Industry in New Delhi recently, Mr. B. K. Nehru, India's Commissioner-General for Economic Affairs in Washington, spoke on external finance for the Third Plan and said that the aim of Government of India was the "achievement of economic independence of India in as short a period of time as possible so that not only many citizens of India thereafter be able to enjoy a little more of the fruits of their labours, but that they should cease to be dependant on the goodwill of their friends abroad for further progress".

MR. Nehru said that for the Third Plan, India would require external finance to the order of £1,375,000,000 for the import goods and equipment and of £375,000,000 for repayment of external debts. These figures were exclusive of external assistance by way of import of surplus agricultural commodities.

Additional capital required to enable the country to reach the "take off" stage in economic development was approximately £18,750,000,000, he said and the maximum amount that could be raised from within the country was of the order of £15,000,000, leaving a gap of £3,750,000 which would have to be raised by way of external finance. Having regard to limitations of organisations and

manpower, the period required for investment of this capital was around ten years.

As regards foreign private investment, Mr. Nehru said the terms on which private foreign capital was welcomed into India by the Government was both "liberal and generous." These included security and ability of foreign entrepreneur to repatriate his profits and, if necessary, capital.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Corner Diagonal & Market Sts Johannesburg Phone 33-1654

Special Offer: India-Made Agarbattis

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Sticks)	
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas	45/- "
" " " 6 " "	90/- "
OHAMELI 2 " "	18/- "
" " 1 " "	9/- "
BUGANDH RANI 5 " "	33/- "
" " 2½ " "	18/- "
" " 1 " "	8/- "
" " ½ " "	4/- "
LATAMANGESHKAR ½ " "	4/- "
OHANDAN DHOOP 3/- Box of 16 Sticks.	

CASH WITH ORDER — PRICES FOR DURBAN

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dholls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants
81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

THE STORY OF INDIA'S * HANDICRAFTS *

BY KAMLADEVI CHATTOPADHYAY
In "India 1959 Annual Review"

IT may be said that the vitality of a people finds part, and a very important part, of its expression in the taste that is brought to bear on making things of everyday life. We are not speaking here of the specialized artist, painter, musician, decorator; but we speak of the people in general who have an urge for the beautiful and express it in the ordinary articles that are made for everyday life.

We may forget the trained and educated wealthy section of society that has the leisure and the means to devote to the acquisition of good taste and fine things to feed it on but rather consider the larger portion of society, the one which seems to know almost by instinct, as it were, just where to pluck a flower in the air, to match the colours of the Kurta (trock) with the Ghagra (skirt)

In this section we find the hand that traces unaided and untaught the cunning patterns before the door and on the house floors, the alternation of flower and colour in the floral strings for the hair, the shape and decoration of an earthen pot or of a basket, the birds twisted out of two palmyra slips, and so on.

We are apt to take these details of our daily life for granted because we have grown up with them, and they are not spectacular, we are also apt to talk of folk art and handicrafts without taking such manifestations of innate exquisite taste into account. Yet, these are precisely the expressions which reveal the genius of a people and not merely its genius, but the time and care which the folk feel it must give to providing just that little extra which makes all the difference between barren utility (so perfectly made by the machine) and functional beauty which is the foundation of good taste in a culture.

The snapping of the link between the creative impulse and the livelihood, which is the inevitable outcome of mechanization, and the introduction of an alien concept of designer as distinct from the craftsman, has only destroyed further the craftsman's natural response to good form. This has led to increasing tensions in the craft tradition and a confusion of the unconscious background that is the very source of the creative process. That it has happened accidentally and not from a conscious awareness of the situation has only tended to produce greater chaos.

The Indian craftsman is faced

with a situation where, on the one hand, he hears the cry "back to the past" and, on the other, he is dazzled by the incomprehensible forms evolved by the West after centuries of experimentation. To go back to the past is impossible, for the past was a background of life that has not the same meaning in terms of the new social order. To absorb the Western forms equally has no meaning, for they are alien and have no link with the craftsmen's comprehensions and concepts. What then is possible?

Handicrafts Board

To meet this situation, in 1952 the Government of India set up the All-India Handicrafts Board to advise them on the problem of handicrafts, particularly how to improve and develop production and promote their sales in India and abroad, and to advise also on grants and loans to be given to State Governments, private organizations and institutions to develop and improve these industries.

The Handicrafts Board set about this job by formulating programmes of development, research and promotion, procurement and supply of raw materials, introduction of better techniques and equipment, improvement in design and introduction of new patterns, prescribing standards of quality, training of personnel, conducting surveys and collecting statistical data, publication of guide books and pictorials, setting up of museums for displaying and popularizing handicrafts, and promotion and organization of sales in India and abroad.

The overall object, therefore, is to see that better handicraft goods are produced and that the worker also gets a fair return for his palustaking labour, through proper marketing and trade channels.

In these seven years that the Handicrafts Board has been in operation, it has largely been instrumental in awakening a general interest in the country in handicrafts and a keen awareness of their role in our own

intimate life. The place of a few wealthy patrons is now being taken by the public at large. The handicrafts, one may safely say, are once more coming into their own in India.

Designs

The emphasis in handicrafts developments is naturally on designs. The Board's Design Centres today cover the entire country. This year it has an extension programme for these centres so as to carry the new designs to the artisans, to the very door, in the scattered and remote villages. For this is a basic way of revitalizing the crafts by aiding the craftsman himself.

Today he is rather lost, for he is duly aware he is in a new world which calls for new patterns, new articles of use and, except for his traditional skill, he has nothing else to fall back on. These Design Centres, therefore, meet a very fundamental need.

A new activity of the Board is amongst the tribal people who have their own rich and unique crafts. A beginning has been made in the Nilgiris which is inhabited by several tribal people. The most outstanding is the embroidery of the Todas done exclusively by women. A centre operates in their midst where the Toda women come and embroider various articles such as shawls, stoles and household linen. For the first time this embroidery is coming into the market and has proved a sensation.

A centre for reviving wood-carving is being run amongst the Kotas who have a long tradition in this craft. A basket-weaving centre is planned for the Barliar tribals who work as casual labour in the tea plantations of the Nilgiri Hills. Mat-making centres have also been started for the tribal people in certain parts of Mysore State, and in Tripura, Manipur, and other places there are centres for various crafts such as doll-making, cane-work and weaving.

Most of the Indian handicrafts are intimately bound up with various festivals. In fact some of them are made only for certain festivals. These associations are alluring and exciting. They endow the crafts with sentiment and significance. But as the festivals are mostly reli-

gious, the Board has a plan to arrange fairs on festival days and give everyone an opportunity to participate.

An experiment was made year to year to have a Diwali fair in Delhi around which a number of crafts were built up, for display as well as for sale. This proved very popular. It is now proposed to include this programme. This will help to keep alive the more crafts associated only with festival days and even revive some of the dying

Theatre Crafts

Although the programme of the Handicrafts Board includes theatre crafts as well, it is in the last one year that development in this field could be undertaken. A Centre for making puppets has been started and kept going with the patronage and aid of the Board. The quality of puppet had been fast falling and needed immediate corrective. Some of the newly-made puppets are already being used for shows.

Another interesting and important project of the Board is the collection of traditional theatre properties. The traditional theatre in India is several centuries old. It conformed to the use of certain well-developed properties such as for each character, jewellery, headgear, ornaments, decor and masks.

These traditional properties are fast getting corrupted and lost. This situation is a setback to the drama. As many of these articles have aesthetic and historical value, it would be a tragic loss to Indian art if they could not be saved and kept alive by quick action. This adventurous search has been a voyage of surprising discoveries and has brought some rare objects to light. A collection is to be housed in a special museum of theatre which will be the first of its kind in this country and be a rare one even for Asia.

For the first time the Handicrafts Board took up as a special item for its programme. Furniture is fast becoming an integral part of most intimate life and for its importance and on our personality cannot be overlooked.

Mrs. Leela Shivewarner, student of art and a specialist in furniture design, was in charge of this programme. Over 100 pieces were made with inlay work in motifs and a special of this furniture was shown in New Delhi. It proved a

great attraction. Many of the pieces were sold and orders booked.

The Board, in the light of this experience, secured the services of two Danish furniture experts to advise on designing modern furniture based on Indian designs. Thus a new avenue for Indian crafts has opened.

The Board has been paying very special attention to toys and dolls, especially as India has such a large variety of beautiful pieces in these items. The Toy Development Centre at Bombay has done a unique job by creating new typically Indian toys. This Centre also picks up toys which are in the market, traces the manufacturers and supplies them with improved models. Thus the old ones are redesigned and repainted for better artistic effect even as new toys are created for the market.

As toys are a very vital item, being one of the most important in the life of a child, the Board gives toys very high priority. Fresh samples are being supplied to factories to induce them to adopt new designs and improve the artistic quality of our toys.

In a competitive market with an alert clientele, quality control, apart from its social and moral obligation, has become a practical necessity. The Board this year has made a concerted drive for enforcing quality control. Without this a lot of rare skill and excellent workmanship becomes valueless because of the use of cheap or spurious material.

This has also proved a deadly deterrent in the export of handicrafts. The Board has put a lot of pressure on State Governments to introduce quality control and it is prepared to bear the salary of the officer in each state employed for the purpose. It is hoped that this would go a long way in effectively enforcing standards based on quality.

Hand-Printing

An event of considerable importance was the report of the Research Advisory Panel on hand printing industry which is being increasingly hit by the expansion of machine-printing, especially in the larger textile mills.

The Union Ministry of Commerce and Industry held a joint conference of factory printers, the Textile Commissioner who operates the existing restrictions on the expansion of machine-printing and representatives of the Handicrafts Board who ask for protection for hand-printing.

It was decided that the *status quo* would continue for another two years and machine-printing would not be permitted to expand during this period. At the same time the Handicrafts Board would make funds available to strengthen the hand-printing sector to prevent further decline in it.

It must be remembered in this connection that the many subtle and complicated designs used in hand printing cannot be reproduced by machines and there would be a total loss of these rare designs, which have a market all the world over, if some protection is not extended to hand-printing.

The export of Indian handicrafts entered a new era with the setting up recently by the Handicrafts Board of the Handicrafts Development Corporation. As a matter of fact no systematic effort had so far been made for the sale of handicrafts abroad. The Handicrafts Board has, for the first time, been making special studies of various markets.

A study of the United States markets is now available for exporters of Indian handicrafts. The Corporation is expected to do this in a big way and put Indian handicrafts on the world market in a scientific and systematic manner.

ASIAN RADIO PROJECT FOR 1960

NEW DELHI—Dr. B. V. Keskar, Union Minister for Information and Broadcasting, replied in the affirmative to a question by Mr. Maheswar Naik in the Rajya Sabha whether a team of officials of radio organisations of five Asian countries was currently visiting India in connection with the Asian Radio Project for 1960.

Referring to the scope of the contemplated project, the Minister said that the project envisaged the preparation and production of a series of radio documentary programmes on common economic and social problems as tackled by the various development projects in Pakistan, India, Malaya, Indonesia and Japan. It was sponsored by the United Nations Radio with the co-operation of the national radio organisations of these countries.

The Minister added that the visiting team which consisted of broadcasters was taking spot recordings, interviewing people and collecting other useful material for preparing features to be broadcast from the participating countries in their languages.

FRENCHMAN GETS INDIAN SCIENCE PRIZE

JEAN ROSTAND, French scientist, science writer and philosopher, has been selected as the winner of the annual international Kalinga Prize for the popularization of science.

M. Rostand received the £1,000-award at a ceremony at Unesco House on April 27. The prize offered annually by the Kalinga Foundation in the Indian State of Orissa to a leading interpreter of science, is a personal donation by Mr. B. Patnaik, an Indian industrialist. The winner is chosen by an international jury appointed by Unesco.

Members of this year's jury—Prof. Marcel Florin, of the Belgian Association for the Dissemination of Science, Gerard Piel, editor of the "Scientific American"; and Prof. I. I. Artobolevski, of the Soviet Academy of Science—selected M. Rostand for his outstanding contribution as a biologist and a writer. He has achieved fame both for his work on heredity and genetics, based upon three decades of experimentation with frogs and toads, and for his forty-odd books on these and many other subjects.

Previous winners of the Kalinga award have been Louis de Broglie (France), Julian Huxley (U.K.), Waldemar Kaempffert (U.S.A.), Augusto Pi Suner (Venezuela), George Gamow (U.S.A.), Bertrand Russell (U.K.), and Karl von Frisch (Germany and Austria). (Unesco.)

GANDHI'S VIEWS ON MODEL TEMPLE

(Continued from page 132)

ordinate to the temple and may be built simultaneously or one after another as circumstances and funds may permit. The building may or may not be substantial. If labour is voluntary, as it well may be, with mud and straw a beginning may be made at once. But the temple is not yet built. The foundation was laid when the site was procured, the plot for the temple was selected and the first prayer was offered. For the *Bhagawata* says, 'Wherever people meet and utter His name from their hearts, there God dwells, there is His temple.' The building, the deity, the consecration, is the province of the priest. When he is found, he will set about his task, but the temple began its existence from the time of the first prayer. And if it was the prayer of true men and women, its continuous progress was assured.

So much for the temple of the future. The reader who cares to study the Rajkot scheme will find that the outward form of my model temple materially corresponds to that in the scheme. Indeed, there is nothing new in my idea or the Rajkot scheme. The village temples of yore had almost all the adjuncts suggested by me.

But we must also deal with the existing temples. They can become real Houses of God today, if the worshippers will insist on the priests conforming to the ideal presented by me.

Phone 835 6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

HERE'S EXCITING NEWS!

For our esteemed Gujarathi lady customers and Friends

Especially imported by us direct from India.

100% cotton and genuine voile 6 yard sarees for the modern lady who will have nothing under 6 yards AND ONLY THE BEST.

And what more do you want:

As direct Importers and Wholesale Merchants we offer direct to public at wholesale prices and you save the Middlemans' profit

Sorry no Traders and no discounts for re-sale

PERSONAL SHOPPERS ONLY

A. K. HOUSEN & SONS,

DIRECT IMPORTERS & WHOLESALE MERCHANTS

116 Queen St., (P.O. Box 2168), Durban

fifty years ago...

April 1910

SUICIDE AMONG INDENTURED INDIANS

(From "The Indian Opinion," April 30, 1910)

AT a meeting of the Madras Legislative Council held on the 12 March, the following question was asked by the Hon'ble Mr. Sesagiri Iyer.—

(a) Has the attention of Government been drawn to the statement contained in pages 24 to 26 of Mr. H. S. L. Polak's book entitled "The Indians of South Africa" regarding the number of suicides among indentured coolies?

(b) Will the Government be pleased to say whether it is true that the number of suicides in a year among Indian coolies in South Africa is, on an average, 500 per million whereas it is only about 40 per million in India?

(c) Will the Government be pleased to ascertain whether this large proportion is due to the general ill-treatment of the coolies by the employers of labour in South Africa?

(d) Having regard to the fact that the largest number of indentured coolies emigrate from the Madras Presidency, will the Government be pleased to make an enquiry in conjunction with or independent of the Protector of Indian Immigrants, into the cause or causes of the large number of suicides mentioned in Mr. Polak's book?

The Hon'ble Sir William Meyer replied.—

The Government have only just come into possession of Mr. Polak's book referred to and are not in a position to express any opinion as to the accuracy or otherwise of his figures. They will, however, draw the attention of the Government of India to the matter. As the Hon'ble member is aware, the treatment of Indians in South Africa has already engaged the attention of the Imperial Legislative Council. It may, however, be observed that the reports of returned coolies furnished by the Madras Protector of Emigrants show that the men generally express themselves satisfied with the treatment they receive in the colony and bring appreciable

savings with them.

The Association of Transvaal Architects are passing bye-laws one of which makes it "unprofessional or dishonourable conduct on the part of a member" to "accept as an articulated pupil" or to employ "in any architectural capacity whatsoever, any but those of European descent." The British Indian Association has forwarded a protest to the Colonial Secretary against this proposed bye-law.

The following are awaiting deportation at Pretoria: Messrs S. K. Robert, Muthusamy, David Ernest, Frank Ernest, L. G. Abraham, A. D. Isaacs, Thulahanam Moses, Harry Lazarus, Nynah Francis, V. Lingam, John Andrew, Aaron John, P. Murgan, Amdolwar, Balbadran, Rungasamy Pillay, Moorgan Muthan, Kistnapah, Narasamy Hyahvatri, Fahir Bhiha, Cassim Ebrahim, Essa Adam and Valli Anadja Adam. It is doubtful whether the last three are passive resisters.

RAW FILM MANUFACTURE

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—India will sign an agreement with France in the next few days for the manufacture of raw film for the cinema industry. The agreement which has been finalised will be signed in Paris. Besides photographic films, the plant will also produce X-ray films in collaboration with the firm.

HAWKERS AND TRADERS
 Great's wrist watches, 17/6 with 15 jewels 25/6; 17 jewels, water-proof, shockproof 34/6, 21 jewels, water-proof, shockproof, 37/6; 25 jewels, water-proof, shockproof, 41/6, Ladies wrist watches 39/6, 25 jewels 49/6. A. I. Agencies, P.O. Box 3980, Cape Town.

No Catalogues

SIMPLE STORIES TO UNDERSTAND

RELIGIOUS BOOKS FOR ALL INDIAN SCHOOLS

NOW FOR SALE

The Ramayana for Boys and Girls	2/-, 3/6, 5/6, 12/6		
Bhagavadgitas	3/6, 9/6, 14/-, 18/6		
Upanishads	5/6, 16/-, 30/-		
Great Saints of India		3	6
Great Men of India		3	6
Chandrasahs		2	0
Story Bapu		3	6
Story Jawaharlal Nehru		3	4
Message of Krishna		6	9
Teachings of Shri Ramkrishna		18	6
Sayings of Ramkrishna		14	6
Modern India		1	6
Religion of Home		3	6
Short stories of great personality—			
Fine mixture		3	6
How to Win Friends and Influence People		3	6

Obtainable from:

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. (Est. 1932) P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Karanja due 30th April. Sails 5th May 1960

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

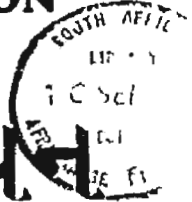
First Class	single	without	food	£92-0-0
Second "	"	"	"	£60-15-0
Third "	"	"	"	£31-10-0
		Ordinary		Special
Non-Vegetarian		£5-5-0		£10-18-0
Vegetarian		£4-17-0		£10-10-0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
 Telephone 20422, Tel. Add. "KARAMAT."

★
અલ્પ કોષ્ટને ન બતાવવાથી
શું છુપાવી રાખ્ય છે... દેહધારી
દેહ ન્યાં સુધી અંદર પડ્યો છે
ત્યાં સુધી જેની સુકિત નહિ
યામ.
—ગાંધીજી.
★

પુસ્તક ૫૮ મુ—અંક ૧૭ તા. ૨૯ એપ્રિલ, ૧૯૬૦. હુલક નકલ પે. ૪

અમેરીકન એલચી શ્રી. વિનોબાજીના મુલાકાતે

(ઈ. એ. હીંદ સર્વિસ)
હિંદ માટેના અમેરીકન એલચી શ્રી વિનોબાજીના અંકર ખાસ કરીને આચાર્ય વિનોબાજીને મળવા માટે કાલંજરા ગયા હતા. શ્રી અંકર મામડાથી જો માહલ દુર મોટર રાષ્ટ્રી ટામામા ગયા હતા વિનોબાજીને અંકરને કહ્યું કે પોતે સિદ્ધાંતિક રીતે સહકારી જેતીના વિરુદ્ધ નથી. વધુમા. વિનોબાજીને કહ્યું, ભારતના એક સહકારી જેતીથી ભણીતા નથી. વિનોબાજીને કહ્યું કે યરઆતમાં સહકારી જેતી મંડળાની ચોબના કરવી સારી
બુદ્ધાન આદિબનના નેતા વિનોબાજીને કહ્યું કે પાંચિક જેતી ભારત ને માટે લાયક નથી કારણકે મોટા પ્રમાણમા ઘોઠો ભખીન પર આશા રાખે છે. વિનોબાજીને કમ્પ્યુ. કે જેતીમાં નવા જેતી લાયક આભરે. એકુતોએ વાપરવા ભેષ્મ.
શ્રી. અંકર પ્રાર્થના સભામા હાજરી આપી પછી મામમાં ચોબનાના કાર્યો ભેવા માટે ગયા હતા.

વધુ લશ્કરી બળ

(ઈ. એ. હીંદ સર્વિસ)
ભારતની લશ્કરી બળ માટે લેખો હવે નિરાંત રાષ્ટ્રી ચક્રે. ભારતી લશ્કરી બળ વધારવામા આગ્ય છે. લોક સભામાં શ્રી કૃષ્ણ મેનન સંરક્ષણ ખાતાના આર્થિક મામલ્થી વિષે ખરમા મરમ ગયો કરી હતી.
આખરે હવે સાથે બધી મામલ્થીએ મંચુર રખાઈ હતી.
સંરક્ષણ પ્રધાને ભારપૂર્વકે કહ્યું હતું કે ભારતિય લશ્કરી બળ વધારવામાં આગ્ય છે અને હવે સંરક્ષણ બળ અને જો ઉપાદેશ સકિત પશુ વધી છે.

પોલીસ પાર્લામેન્ટના સભ્યને પ્રશ્નો પૂછે છે

(‘સન્ડે ટાઈમ્સ’ના લંડન રીપોર્ટમાંથી)

શ્રી જ કોનીકલમા ડો. ફરુચ્ચાડની હાયાના પ્રવાસ અંગેની પોલીસની પૂછપરછ વિષેનો અહેવાલ હતો.
ખખરપત્રી, સ્ટીકન ખારખર હે છે કે માર્ચની ૨૧ તારીખ પછી કોષ પાર્લામેન્ટના સભ્યે યરતો કરી હતી કે ૨૦મી એપ્રિલ સુધીમાં નેચનાલીસ્ટ સરકારનું અસ્તિત્વ નહિ હશે.
અહેવાલ બજાવે છે, એપ્રિલની ૧૦ તારીખે ફરુચ્ચાડે ઉપરના ગોળાખાર અંગે તપાસ કરવા સીક્યોરીટી પોલીસે પાર્લામેન્ટની મુલાકાત લીધી હતી.
એક પાર્લામેન્ટના નિરાધી પક્ષના સભ્ય અને એક દક્ષિણ આફ્રિકાના ખખરપત્રીની મુલાકાત લેવાય હતી.
પાર્લામેન્ટ ધરને ઊડી જતા એક ભેદાનીસખર્મના છુપી પોલીસ અને યુનીયન સીક્યોરીટીના વડા બનરસ રાઉબેચર દેખાયા હતાં. છુપી પોલીસે સવાલે પૂછ્યા હતાં
પૂછપરછ કરવાનું કારણ બજાવ્ય છે કે શાપવીલના ગોળાખાર જેમા ૭૦ આફ્રિકનો માર્યા ગયા, તે પછી એક પાર્લામેન્ટના સભ્યે યરતો કરી હતી કે એપ્રિલની ૨૦મી પછી નેચનાલીસ્ટ સરકારનું અસ્તિત્વ નાશ પામશે
એવુ બજાવ્ય છે કે તે વ્યક્તિએ એવી પશુ યરત કરી હતી કે એ તારીખે ડો. ફરુચ્ચાડે અંત પેર નહિ હશે.”
ડિરેક્ટીવ સાર્જન્ટ કોષ્ટમેખર પૂછપરછ કરતા કહ્યું કે, “હું અહીં ડો. ફરુચ્ચાડના હયાના પ્રવાસ અંગે તપાસ કરવા માટે આગ્યો છુ.
“પછી તે યરતો અંગે પૂછપરછ કરવા લાગ્યો. એવુ મને એક સવાલો ના ભોગ બનેલાએ પાછળથી કહ્યું.
તે માજુસે મને કહ્યું કે આનાથી મને આશ્ચર્ય થયુ. આ બધાથી મને રેકરટામના અગ્રિ ભયો દિવસો જેવુ લાગ્યુ.”
આ હયાના પ્રવાસ પછી છુપી પોલીસે કોષ ખાનગી રીતે તપાસ કરી રહ્યા છે. પ્રેટને હજુ યુનાથી

ડો. દાદુનો અહેવાલ

દક્ષિણ આફ્રિકાના ભૂતપૂર્વના કોમિસના પ્રમુખ ડો. યુસુફ દાદુ ને આ દેશ, શ્રી એલીવર ટાબો અને શ્રી રાનલ્ડ સેગલ સાથે ઊડી ગયા છે, તેમજે લંડનમા કહ્યું કે તેમણી અને ખીલ ને પરદેશીમાં છે તેજોની ફરજ જે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાનો આર્થિક બહિષ્કાર ચાલુ રી ખાસ અમલવનું અને જરૂરી છે, તે બને જે ભેવાનું છે.
વધુમા ડો. દાદુએ કહ્યું કે એ કે તેમજે આખ પરદેશવાસની પસંદગી કરી છે, તે બહુ લાખા સમય માટે નથી. ડો. દાદુ લંડનમા રહેશે જેવું બજાવ્ય છે.

એશિયન વસાહતને શ્રી. ત્રવાડીની સલાહ

શ્રી ક્વાર તા ૧૮-૩-૬૦ના રોટ. ડાલ ઇન્ડિયન એસોસિએશન નાં આશ્રયે મળેલી મીટીંગમા ધારાસભ્ય શ્રી કે. ડી ત્રવાડીએ લંડન કોન્ફરન્સને અહેવાલ આપ્યો હતો. શ્રી ત્રવાડીને સાબળવા હિંદી બનતાએ બહુ સારી સંખ્યામા હાજરી આપી હતી.
શ્રી ત્રવાડીએ બજાવ્યું કે લંડન કોન્ફરન્સમા એશીયન આરબ ગ્રુપે પ્રબલ સક્રિય અને અગ્રમણ્ય ભાગ ભજવ્યો હતો તેમજે કહ્યું કે રથાનિક અખખારોએ એશીયન આરબ ગ્રુપે ખખલેલી કામગીરીની તદ્દન અવગણના કરી છે અને યુરોપીયન તથા આફ્રિકન ગ્રુપોને મદલવ આગ્યુ છે. લંડનના કેટલાક અગ્રમણ્ય અખખારોની સમાચાર ની કાપેલીએ સભા સમક્ષ રજુ કરીને તેમજે સાખીત કરી આગ્યુ હતું કે એશીયન સભ્યો કેનાના નવા બધારજી ને બધાર પાડવામા અને કોન્ફરન્સને સફળ બનાવવામા પ્રબલ મદદરૂપ થઈ પડ્યા હતા અને બ્યારે બ્યારે મડામઠિ ઉભી થતી હારે એશીયનોએ અખખરથી ખન્યા હતા અને તેનો ઊલ લાવી આપ્યો હતો. એશીયન સભ્યો ને ગ્રુપને ટેકા આપતા તેની બહુમતી અને જીત થતી હતી. યુરોપીયનોને

શ્રી નહેરૂની તાબેલરની ચોપડી

શ્રી. ભવાહરલાલ નહેરૂની વડા પ્રધાન થયા પછીની, “એ બન્ય એક એકલ લેટર” પહેલી ચોપડી છે.
પુસ્તકમાં ઘણુ ખરુ તેમના ઉપર આવેલા અને તેમજે લખેલા પત્રોનો સમૂહ છે. પત્રોમા, પુ. બાપુજી, ખરટાન્ડ રસલ, રેકરકેડ કીપસ, પ્રેસીડેન્ટ ફ્રાન્કફેટ, મહમદ અલી ઝીખા, બ્યોર્ન ખનોડ શા, રોમા રોલા, જેડવડ ચોમસન, ગીખાંજ કાઇ સેક, માઈ સે વુઅ, રવિન્દ્રનાથ ટાગોર, હેરોન્ડ લારકી અને લેડી એરોરના પત્રો છે. વિલાપત મા જેની કિંમત ૩૦/- છે.

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૯ એપ્રિલ, ૧૯૬૦.

અગત્યના પગલાંની જરૂરત

શા પંચીલના હત્યાકાંઠ અને એમરજન્સી-કાયદો નંખાયા પછી હવે આખો દેશ, દક્ષિણ આફ્રિકામાં બનતાં અગત્યના બન વો ઉપર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરી રહ્યો છે. જ્યારે મોટી સંખ્યા ના લોકો આરોપોના ભોગ બન્યાં વિના કેદખાનામાં સડી રહ્યાં છે, અને જ્યારે એમની તાલેતરની સ્થિતિની ખબર, હાલમાં કોઈ ધ્યાનમાં લઈ એમ નથી, ત્યારે હિંદી જનતા અને બીજી પ્રજા પે તાની નિયમીન જીવન પસાર કરી રહી છે. અને ધીમે ધીમે હિંદીએ પરના નવા નવા કાયદાઓના અમલ સધ રહ્યા છે. આમાં નો એક છે—ગ્રૂપ ચરીયાનો કાયદો. શાપંચીલના હત્યાકાંઠ પહેલા ગ્રૂપ ચરીયા-સમિતિએ હિંદીએ પરના પ્રશ્નોને તલસ્પર્શી અભ્યાસ કરી રહ્યાં હતાં. હિંદીએ તરફથી એ અંગે શાંતિ પ્રસરી રહી છે, પરંતુ સરકાર તો નિક્ષયથી ધીમે ધીમે એનો અમલ કરી રહી છે. હિંદીએ આનો વિરોધ કર્યો હતો અને હાલમાં પણ તે ચાલુ છે.

પરંતુ હવે અગત્યના પગલાંની જરૂરત છે; એવા કોઈ પગલા લેવાવા નોંધએ કે જેનાથી આ દેશના લોકો અને પરદેશી હમ-દર્દીઓને આ દેશના ગ્રૂપ ચરીયા કાયદા નીચેની આપણી પરિસ્થિતિનું જ્ઞાન કરાવી શકાય. ટ્રાસવાલના ઘણા ભાગોમાં નિરાશા પ્રસરી રહી છે, અને ઘણા તબ ગર વગેરે ને આર્થિક, સામાજિક અને કેળવણીના દરબને સૌકાયથી મહેનત કરી ઉચે લાવી શક્યા હતા, તે આને નાશ પામતાં નિહાળી રહ્યાં છે. તેઓની પરિસ્થિતિનો અહેવાલ ઇદનિક અને અઠવાડીક છાપાઓમાં આવે છે, પરંતુ આ અહેવાલો સમુદ્રની ઓટની જેમ છે. થોડો તખત સુધી ભરતી અને પછી ઓટ દેખાય છે.

આથી અમને લાગે છે કે હિંદી જનતા માટે એક સમિતિ રચવાવની નોંધએ અને તે લોકો ને કાર્યની દોરણી આપી કહેવું નોંધએ જે લોકો એ હિંદીઓના દરેક જાતના હુ:ખદ બનાવો અને હકીકતો ભેગી કરી પુસ્તક રૂપે આપવું નોંધએ.

ઘણા નાના શહેરોમાં નાની એવી હિંદી જનતા વગેરે ત્યાં રહેતી હતી અને વેપાર કરતી હતી, તેઓને ધરબાર છોડી જવાનો હુકમો મળ્યા છે. આ બધી હકીકતો એક પુસ્તકારૂપે બનાવીને દરેક વિસ્તારો મા વહેચવી નોંધએ જેથી લોકો આજના બનાવોથી બાણીતા રહે.

માંધી ગીતા

માંધીજીના ચાર પુત્રોમાં સૌથી મોટા પુત્ર હરીલાલ માંધી હતાં. તેમનું જીવન મા તથા બ પને અને કુટુંબીઓને દુ:ખકર હતું પૂ જાણ એ એમને ૧૯૧૮માં એક પત્ર લખ્યો હતો એનો સાર એ હતો કે; ખવાસ પર અકૃષ્ણ મેળવવો એજ પુરુષાર્થ છે. અને એવો પુરુષાર્થ કરી માનવે જીવત ચલાવું છે...સાચ એજ પરમેશ્વર છે એનો આશ્રય કરી એકદો નહીં એવો જ નથી ચૈતન્યમય છે. તમારી જીંદગી હવે વિચારમય અને સમમય કરો એમ હમું છું.

બાઇ મદારેન માંધી સાથે છે. એને તમારી મરજ સાગી છે. પણ તમે તેની જમાજ દોત તો કેવું સાઈ એવી મમતા હજી નથી સુકી શક્યો માગ ગીત અનેક પુત્રો ને હવે મને મળ્યા છે એ નો ન દોત દુ:ખી તુગીને મરી જન આમ જના મોખને પણ ખસેડવા વિના જ્યારે તમને જ્ઞાન પુર્વક પુત્ર બનવાનું મન થાય ત્યારે ચાલ્યા આવજો તમારું સ્થાન છેજ. પૂ જાણને આપજો મદારમાં મળીએ છીએ આ પત્ર એમનું ૬૧૫ મઠા બતાવે છે અને પુત્ર માટેની મમતા એમને મન સાથે લેવા પુહો કરવાની તે આથી જમાજ છે.

અજ્ઞાત સંચારમાં બે દિવસ

(લે. નારાયણ દશાધ)

[શ્રી વિનોબાજી પદ્યાત્રા દરમીયાન કેટલીયે ચર્ચા કરે છે તેનો ખ્યાલ આ લેખ ઉપરથી આવશે. તે ઉપરાંત જુદા જુદા દેશના કેટલા પ્રવાસીઓ, વિદ્યાર્થીઓ અને તત્ત્વવેતાઓ સાથે પદ્યાત્રામાં સામીલ થાય છે તેનો ખ્યાલ પણ આવશે. આ લેખ તેમના અજ્ઞાત સંચાર દરમીયાનનો છે. અને તે બૃષિ પુત્રમાંથી લેવામાં આવ્યો છે.]

આનંદોલન અંગે સ્વમીકૃષ્ણ

નિર્મોજીનું કામ કરવું નહીં, કરાવવું નોંધએ એ વાક્ય સમજાવતા વિનોબાજી કહ્યું "ને નિર્મોજીનું કામ લખને બેસવાનું મન થાય છે, એનું કારણ એ છે કે એમણે આખી જીંદગી મા એ કામ કયું નથી. મને તેમ કરવાનું મન થતું નથી, કારણ મેં આખી જીંદગી જી કામ કરી નોંધુ છે નિર્મોજીનું કામ કરીને તમે વધુ અનાજ ઉત્પાદવાનું શીખવશે: એટલું જ ને? એ કામ તો હવે વિચાર કરવાનું છે આખી જીંદગી આજના પ્રયોગો કરે છે, એની અસર આપણા બેકુલો પર પણ થવા વિના રહેવાની નથી એ કામ માથે લખને એમાં ફેલાવાની જવાબદારી આપણી નથી."

કાર્યકર્તાઓએ લોકોધારિત યજ્ઞ જીવું નોંધએ એની ઉપર વિનોબા વધુમાં વધુ બાર મૂકે છે. એ રીતે આપણા કામને લોક સંમતિ મળશે, અને લોક સંમતિ વિના અર્થિક ક્રાંતિ શક્ય નથી. "ગ્રોફેસર બે મારી પર અકરાણી અકલકુવાની યોજના મોકલો. યોજના સરસ હશે. પણ હું તો એટલું પુછુ કે કાર્યકર્તા લોક-આધારિત થયા? એવી યોજના ન હોય તો હું આખી યોજનાને પ્રશ્નના ટોપલામાં પધરાવું છું."

"પછી લોક-આધારિત એટલે કયું સર્વોદય-પાત્ર? મેં પ્રશ્ન કર્યો

"ના, કાણુ કહે છે? તમારે ને રીતે કરવું હોય તે રીતે કરો ને! સરકારની પાસે મદદ ન લો, કોઇ પણ કેન્દ્રિત નિધિ પાસેથી મદદ ન લો. બીજી ને રીતે કરવું હોય તે રીતે કરો. સુતાબલી કરો, સુત્રદાન કરો, મિત્રો પાસેથી મેળવો, અમદાન લાવો. પણ એ બધા કરતા પણ સર્વોદયપાત્રમાં વધુ શક્તિ છે કપાય એનો સરખો પ્રયોગ થયો નથી, એટલી જ ખામી છે. પણ એટલો ખ્યાલ રાખજો કે કાળ ક્રમબેર વહી રહ્યો છે."

મેં પુછું: "આપ નિરાસ છો?" વિનોબાજી કહ્યું: "ના, હું હરમિજ નિરાસ નથી, મને નથી કામતું કે પરિસ્થિતિ આપણા હાથમાંથી સરકી મઠ છે."

મેં કહ્યું: "આપની આશંકા દેશની અંદર બીજા પણ એવા કેટલાક છે કે ને નિરાસ નથી."

મારા મનમાં જુદાન આનંદોલનમાં પડેલા જીવાન કાર્યકરો હતા, જેમને નિરાસા રપર્ચો નથી, ને આનંદોલનને નવો વેગ આપવા તરવરી રહ્યા છે. વિનોબાજી કહ્યું: "હું એ જાણું છું. એ સાર લક્ષણ છે પણ હવે આનંદોલનનું નેતૃત્વ એમણે લેવું પડશે."

દાદા ધર્મોચિત્રારીએ થોડા દિવસ પહેલા જ નિર્મળા દેશપાડેને કહ્યું હતું: "હવે જીવાનિયાઓએ આગળ આવવું જોઈશે ધરડાઓ પર અવલભે' આલક્ષે નહીં" એને એજ વિનોબાજી નિર્મળા' ને લખ્યું હતું. "દાદાની વાત સો ટકા સાચી છે. પણ એ ધરડાઓમાં તમે વિનોબાની પણ મજબૂતી કરજો. એ કે માર્ગદર્શન આપવાની મારી જવાબદારી હું ટાળવા મામતો નથી.

મને આ ધરડા અને જીવાનિયાઓએ લેવું રૂચ્યો નહીં. આજને તખકે અહિંસાનો સામુદિક સ્વરૂપને શૈલ્યા ખાતર ને પ્રાથુ પાયરવા તથપાર માપ એને હું તો જીવાન અથુ' હું' અને એવા જીવાનિયાની સખ્યા ૧૦ વરસ થી ઉપરના લોકોમાં પણ ઝાઝી નથી એમ મને ખાતરી છે.

પછી વિનોબાની વિચાર-સૃષ્ટિમાં આવીએ પળખમાં એમની તખિયત છુમ સારી રહે છે. ધુજ્જરાતમાં હતા ત્યારે તેમનું વજન ૯૪ રતલ હતું. હવે ૧૦૨ રતલ રહે છે. સરીર પર થોડી લાલી આવી છે. સિયાળાનું પરિચ્છામ પણ હોય. હમણા ખોરાક મા આપણુ કે થી બધ છે, પણ હાથ ભે છે, અને મકાદેવી તાઈ એ હાથ માં આપણુ જવા દે છે!

પદ્યાત્રાના સાથીઓ

કાવમી સાથીઓમાં તો બાળ, બર્ધ-દેવ અને મનોહર. બીજા બધા રથાનિક. એ કે એમનું ટોણું કો'ક કો'ક વાર ૪૦ સુધી થઈ જાય. અલ્પવિદ્યા અંદીરમાંથી એ બહેનો થોડા દિવસ એમની પાસે રહેવા આવી હતી. એમની એક તો આપણા ધુજ્જરાતની ઉપા. મે વિદેશીઓ સાથે હતા. પણ એમાં એક ડોનાલ્ડ ગ્રમને વિદેશી કહી ન શકાય અટુકા વિનોબા સભા સ્થાન પર પહોંચ્યા ત્યાર પહેલા એજ દોહીમાં બાપણુ કરતા. બીજો છે ધુજ્જરાતવાિયાનો ટીબોર જેની પાસે વિનોબા હમણાં ઝેરપેરા-ટો બાપા થીયે છે પોલ'ડના એક ગ્રોફેસરને (અનુક્રમણ માટે જુઓ, પાનું ૧૩૭)

નવા ગુજરાત રાજ્યની ઉત્સવની તૈયારીઓ

અમદાવાદ, ગુજરાત રાજ્યના જન્મને વધાવવા અમદાવાદમાં મોટા પાયા પરનો ઉત્સવ યોજવાનો ડૉ. ઇંદુમતી શેઠના પ્રમુખપદે નિમાયેલી અમદાવાદના નાગરીકોની ઉજવણી સમીતીએ નિર્ણય કર્યો છે. આ ઉત્સવનો આરંભ તા. ૨૯મી એપ્રિલથી શરૂ થશે અને ત્રણ દિવસ ચાલશે.

આ પ્રસંગે કવિ સંમેલન, યુવાપરો અને નૃત્યો તથા ગીતોનો કાર્યક્રમ યોજાશે. કવિ સંમેલનમાં ગુજરાતના તમામ વિસ્તારોમાંથી આવેલા પચીસ જેટલા ગુજરાતી કવિઓ ભાગ લેશે. સંગીતના કાર્યક્રમનું આયોજન કવિ દુલા કામને સોંપાયું છે.

નૃત્ય કાર્યક્રમનું આયોજન સંખ્યા બંધ સાંસ્કૃતિક સંસ્થાઓ કરશે.

કચ્છ, સૌરાષ્ટ્ર અને ગુજરાતના અન્ય ભાગોમાંથી લગભગ વીસ જેટલી લોકનૃત્ય કુટુંબો આવશે. આ પ્રસંગે મરખાની હરિદાશ યોજાશે. શહેરને રોટનીથી ઝળઝળાવી મુકવા પ્રજાલીકાન્ત તેલ દિવસોની અને વિજ્ઞાની રોટની માટે હરિદાશ થશે. ઐતિહાસિક ભદ્ર કિલ્લાના દરવાજા પર મહાત્મા માધી અને સરદાર પટેલના વિશાળ પત્રો મુકવામાં આવશે અને કિલ્લાની રામ પરથી ગુજરાત રાજ્યના જન્મને વધામણા આપતા શરણાર્ધના સૂરો ઝુંબંધશે.

ગુજરાત રાજ્યના જન્મદિને એવ ધન્ડીયા રેડીયોના અમદાવાદ મથકેથી યોજનારા ખાસ કાર્યક્રમો નાગરીકો સાંભળી શકે તે માટે શહેરમાં જીરેજીરે રથને પચાસ જેટલા રેડીયો સેટો ગોઠવવામાં આવશે. રમતમતો, આતંત્રપાલ અને વિવાદો રેલીના કાર્યક્રમો પણ યોજાયા છે.

અમારા પ્રતિનિધિને તાર શહેરો જણાવે છે કે સમગ્ર ગુજરાત રાજ્યમાં થનારી ઉજવણી પાછળ જે લાખોનો ખર્ચ કરાશે, જેમાંથી અર્ધો લાખનો ખર્ચ એકલા અમદાવાદમાંની ઉજવણી અંગે કરાશે.

નવા ગુજરાત રાજ્યને જન્મ તા. ૧લી મેએ થશે. પ્રધાનોના સંમતિવાદ

નો સમય હજી નક્કી થયો નથી. પરંતુ સંમતિવાદ વિષે તા. ૩૦મી એપ્રિલ ની મધરાતે અગર તા. ૧લી મેએ થવાનો મંતવ છે. નાણાપ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈ ૩૦મી એપ્રિલે અમદાવાદ આવી પહોંચશે. ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસની કારોબારીની બેઠક તા. ૨૯મી એપ્રિલે મળશે. જ્યારે પ્રદેશ કોંગ્રેસ ની બેઠક તા. ૩૦મીએ મળશે.

ગુજરાતમાં અનાજની ખાધ

અમદાવાદ શહેરના કોંગ્રેસ કાર્યકરો ની સભામાં ગુજરાતના કાવિ પંત પ્રધાન ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ કરેલા પ્રવચનમાં ગુજરાત રાજ્યની કાવિ નીતિના કેટલાક દર્શન થવા લાગ્યાં હતાં. ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ તેમના એ પ્રવચનમાં મુખ્યત્વે ચર્ચેલી બાબતો મા વિજ્ઞાની શક્તિ, અનાજની ખાધ અને શિક્ષણના પ્રશ્નો મુખ્ય હતા.

આ અંગે ગુજરાતના પ્રધાનો સાથે નીકટનો સંપર્ક ધરાવતા વૃદ્ધોમાંથી જણવા મળે છે કે ગુજરાતના પ્રધાનો મુનઝમ લગભગ રોજ મળે છે અને ગુજરાતના વિવિધ પ્રશ્નો અને તેના ઉકેલ અંગે તેઓ ચર્ચાવિચારણા કરી રહ્યા છે.

ગુજરાતના પ્રધાનો ગુજરાત રાજ્યને માટે અનાજની બાબતમાં જે વિષય પરિસ્થિતિ છે તેને અંગે ચિંતાવુર છે. ડૉ. જીવરાજ મહેતાએ શહેરના કોંગ્રેસ કાર્યકરો સમક્ષ કહ્યું હતું તે મુજબ ગુજરાતને દસ લાખ ટનની ખાધ છે.

આ પરિસ્થિતિમાં ગુજરાતને વિકાસ સાધવા ઓલોમિક રીતે પણ આગળ

વધવું હોય તો અનાજનો પ્રશ્ન હલ કરી વગર તે થઈ શકે તેમ નથી. પરિસ્થાને ગુજરાતના પ્રધાનોએ આ દીકામાં લેવા જેવા કેટલાક પગલાં અંગે કામચલાઉ નિર્ણયો લીધાં છે. ગુજરાત રાજ્યનું પ્રધાનમંડળ વિધિસર રીતે રચાય જશે તે પછી આ નિર્ણયો ની જાહેરાત વિધિસર રીતે કરવામાં આવશે.

પ્રથમ તો ગુજરાત વિસ્તારમાં અત્યારે જેટલા એકર જમીન રોકડીયા

પાકના વાવેતર માટે વપરાય છે તેમાં એક પણ એકરનો વધારો ન થયા દેશે.

અને ખીને મદતને નિર્ણય ગુજરાત ના જુદા જુદા વિભાગોમાં જોઈતાં જોઈતાં પાંચ રસાયણિક ખાતરોનાં કારખાનાં ઉભા કરવા માટે ખાનગી સાહસોને ઉત્તેજન આપાશે.

ગ્રીને નિર્ણય નાની સીમાએ યોજના ને મદતવનું રથાન આપીને એ અંગેની યોજના અમલી બનાવવી.

જનતાના પ્રશ્નોનો તલસ્પર્શી અભ્યાસ કરો

અમદાવાદ શહેર કોંગ્રેસને આશ્રયે કોંગ્રેસને ભવનમાં યોજાયેલા સક્રિય કોંગ્રેસ કાર્યકરોના સંમેલનમાં ઉદ્બોધન કરતાં ભૂતપૂર્વ કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી ટેમ્પરે દેશમાં આર્થિક અને સામાજિક ક્ષતિ કરવા માટે ભારતના સક્રિય કોંગ્રેસ કાર્યકરો ને આમ જનતાને યુગવતા પ્રશ્નોને તલસ્પર્શી અભ્યાસ કરી તેના ઉકેલ માટે પ્રયાસો કરવા અને એ રીતે જનતાને સહાયમૂલક થવા જોરદાર અનુરોધ કર્યો હતો.

શ્રી ટેમ્પરે કહ્યું કે દેશમાં રાજકીય ક્ષતિ લાવનારી કોંગ્રેસ સામાજિક અને આર્થિક ક્ષતિ કરવા સમર્થ છે. તેમણે કોંગ્રેસના પ્રત્યેક સક્રિય કાર્યકરને જોઈતાં જોઈતાં એક કુટુંબના પ્રશ્નો દાખ ધરવા અને તેના ઉકેલ કરવામાં મદદ કરવા સલાહ આપી હતી.

તેમણે કહ્યું કે જ્યાં જ્યાં જુબ, બેકારી અને અગાનતા છે ત્યાં ત્યાં એને નિર્મૂળ કરવા માટે સક્રિય કાર્યકરો માટે સેવાનું વિશાળ ક્ષેત્ર પડેલું છે.

શ્રી ટેમ્પરે કહ્યું કે દેશની ૭૦થી ૮૦ ટકાની પ્રજા પાસે જીવનના પુરતા સાધનો નથી. તેઓ તેમના અસ્તીત્વ માટેનો મરણીઓ સંગ્રામ ખેલી રહ્યા છે. કોંગ્રેસ મેનેજમેંટ આ માનવીઓની યુરુકેલીઓ સમજી તેના ઉકેલ માટેના અસરકારક ઉપાયો શોધી કાઢવાના છે.

ભારતના આર્થિક માળખાને આધાર આપણી ઉત્પાદન શક્તિ અને તેની સમપ્રમાણ વહેંચણી પર નિર્ભર છે. પ્રત્યેક દેશવાસીને જરૂરોનો આઠ કલાકનો જોઈતાં જોઈતાં પરિશ્રમ કરવાનું સૂચન કરતા તેમણે કહ્યું કે અન્ય દેશોને મુકાબલે આ કંઈ વધુ પરિશ્રમ નથી.

ભારતીય ટ્રાઈટ કેળવણીએ

શ્રી ટેમ્પરે પહેલા ગુજરાત પ્રદેશ કોંગ્રેસસમીતીના પ્રમુખ શ્રી હાઠોરભાઈ દેસાઈએ પ્રમુખસ્થાનેથી જણાવ્યું હતું કે કોંગ્રેસીઓએ એકલા ગુજરાતની દૃષ્ટિએ નહીં, પરંતુ સમગ્ર ભારતની દૃષ્ટિએ વિચાર કરવો પડે. નવા ગુજરાત રાજ્યની રચના અંગે જે ઉત્સાહ દર્શાવી રહ્યો છે એની એમણે કદર કરી હતી. કોંગ્રેસીઓ કોંગ્રેસનું સામાજિક તલવગાન જે સમજશે નહીં અને એને કોંગ્રેસ મંરથાના એક ચિત્તભેદ સૈનિક તરીકે અનુસરશે નહીં તો એમને સરમુખત્યારશાહીના ખતરાનો સામનો કરવો પડશે.

કોંગ્રેસના સભ્યો નોંધવાના કાર્યનું શહેરમાં શ્રી ટેમ્પરે આજે ઉદ્બોધન કર્યું હતું સક્રિય કાર્યકરોએ પોતાની યુરુકેલીની રચના કરી હતી.

ન્યુ ઇન્ડિયા એરથોરન્સ કુ. લીમીટેડ

ઇન્ડીયાની મુખ્ય કંપની

અમે વહીવટ કરીએ છીએ:—
આમ, દરીયાઈ, અવસ્થાંતર, મોટર, માલ, ઝોરી, ઘર કુટુંબ, ઘર માલીકી (સાથે) અકસ્માત વિ.

સાઉથ આફ્રિકાની અંદર મુખ્ય અમલદારો

બલભાઈ રૂસ્તમજી એન્ડ સન,
૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ, હરબન.
ફોન : હરબન ૨૫૮૪૫, ૨૮૫૨૩, ૨૯૮૪૪.

તમને ખબર છે

- કે ન્યુ ઇન્ડિયા, ઇન્ડિયાની સૌથી મોટી વીમા કંપની છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની યાત્રાઓ ૪૫ દેશોમાં છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા ની ૬૫ યાત્રાઓ કેવળ હિંદમાં જ છે.
- કે ન્યુ ઇન્ડિયા : આમ, દરીયાઈ અને અકસ્માત ઉપર ૬૦,૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પ્રાપ્તિય ભેગી કરે છે.

સહિસલામતી અને તાત્કાલિક સેવા માટે

ન્યુ ઇન્ડિયા
સાથે વીમા ઉતરાવો.

હિંદના સમાચારો

તા. ૨૧-૪-૧૯૬૦.

રવિશંકર મહારાજ

વિનોબાજીને મળવા મયેલા ગુજરાત ના સત રવિશંકર મહારાજ પંજાબથી અમદાવાદ આવી પહોંચ્યા છે. ચોતાની પરવારાની માહિતી તેમણે વિનોબાજીને આપી હતી. શ્રી મહારાજ હવે વધે-વહ થયા છે એટલે એકાદ રજા બેસી કામ કરવાનું વિચારે છે અને એમ માનવામાં આવે છે કે સુરત છાત્રાની મરીમ અને આદીવાસી કામની સેવા કરવા માટે મહારાજ કાપમને માટે સુરત છાત્રામાં વસવાટ કરશે.

નવા ગુજરાતની સચિવાલય

નવા ગુજરાતના ૬ માંથી પાટનમર ની બધી તૈયારીઓ પૂરી થવા આવી છે. ધારાસભાઓનો ફોર્મ, પ્રધાનોના નિવાસસ્થાનો, સચિવાલય અને ખીજ બધી વ્યવસ્થા પૂરી થઈ ગઈ છે. ગુજરાત રાજ્યની ચાર લાખ ફાઇલો ટ્રેન દ્વારા અમદાવાદ ખસેડવામાં આવશે. ટાઇપરાઇટર, કૃષ્ણીટર, વાહનો વગેરે મોકલવાનું શરૂ થયું છે. રટાઈની મોટી ટુકડીઓ એપ્રિલ માસમાં અમદાવાદ આવી પહોંચશે. પ્રધાનો ૨૬મી એપ્રિલે આવશે. નવા રાજ્યનો પ્રારંભ પ્રાર્થનાથી થશે. માધીજના સાબરમતી આશ્રમમાં પ્રાર્થના કરવા પ્રધાનો પણ જશે. નવા રાજ્યનું ઉદ્ઘાટન સંતપુસ્તક રવિશંકર મહારાજના શુભ હસ્તે થશે. તેમના આશીર્વાદ લઈ પ્રધાનો કાર્ય શરૂ કરશે.

કાળી માતાના દર્શન

અમદાવાદથી ૬૦ માઇલ દુર આવેલા મોરવેટા માં જ્યાં જ્યાં નામના માથાએ કાળી માતાને પ્રસન્ન કરવા માટે ચોતાની સ્ત્રી તેમજ બે બાળકોને દાર કરી નાખ્યા હતા. આ જ્યાં મૂળે મહિ નહેર મોજાનામાં એક મધુર તરીકે કામ કરતો હતો તેના બચાવમાં મુજબ કાળી માતાએ તેને સ્વપ્નમાં દર્શન દીધા હતા. અને જ્યાંના કુટુંબને બોલ મળ્યો હતો એ બાદ જ્યાંએ કુઠાડી વડે તેની સ્ત્રી તેમજ બંને બાળકોને વધેરી નાંખી ટુકડે ટુકડા કરી નાંખ્યા હતા. પોલિસે જવાને ગીરજા તરફ ગયાં છે.

બચત ચેજન

સરકારને વિકાસના કામમાં મદદ થાય અને કરકસરની લોકોને ટેવ પડે તે માટે નાની બચત યોજનાનો અમલ સારી રીતે રજામાં માહી રહ્યો છે તેમાં સુરત જિલ્લા લોકોએ સવા

કરોડનું રોકાણ કર્યું છે. નવસારી તાલુકા તેમાં પણ મોખરે છે. કારણ કે નવસારી તાલુકાના લોકોએ ૧૧, ૪૦, ૮૦૨ રૂપિયાની બચત કરી છે. આ બાર વરસનો સર્ટીફિકેટ પર બ્યાલ પણ સાફ મળે છે. કારણ કે સોના બાર વરસે ૨૧ ૧૬૫ પાકે છે.

ગુજરાતમાં કેંગ્રેસ અધિવેશન

ગુજરાતમાં કેંગ્રેસ અધિવેશન ગળનાર છે. દરિયામાં કેંગ્રેસ મળી પછી લખમ ૨૨ વરસ પછી કેંગ્રેસ ગુજરાતમાં મળે છે તેથી તેને સ્વગ કરવા માટે અલ્પરથીજ વિચારણા ચાલી રહી છે. શ્રી મોરારજી દેસાઈ ઢોળીના દિવસે દિલ્હીથી મુખ્ય આબ્યા હતા, હારે ગુજરાતના અમલગી નેતા જો પણ તેમને મળ્યા હતા અને આ પ્રથમ અંગે બધી ચર્ચા કરી છે. ભાવનમર અને અમદાવાદ એ બે સ્થળમાંથી એકની અધિવેશન માટે પસંદગી થશે એમ લાગે છે.

સરદારનું પુતળું

સરદાર વલ્લભભાઈનું નામ ભારતના ઇતિહાસમાં સોનાને અક્ષરે લખાઈ ચુક્યું છે. ભારતની અખડિતતાના તેઓ અન્નદ ચિહ્નિ હતા, હવે દિલ્હી ના પાટનગરમાં તેમનું પુતળું મૂકવાનું નક્કી થયું છે. એ પુતળું વેલિંગ્ટન ઢોરિપતાલ અને રાષ્ટ્રપતિ બવન પાસે ના વિજય મોઠની વચ્ચે મૂકવાનું વિચારામ રહ્યું છે. મુખ્યમંત્રી એક શુકરશે પુતળાને ખરચ આર્યો છે. આ સ્થળની પસંદગી કરવાનું કારણ એ છે કે હિંદ આવાતા વિશિષ્ટ મહેમાનો બધાજ આ રસ્તેથી પસાર થાય છે. આ પુતળું જોનાનું બનાવવામાં આવ્યું છે. સરદારની પ્રતિમા ની સદા હિંદના રાજ્યપ્રેમને પાદ રહે તે માટે પણ આ પુતળાની ખાસ જરૂર હતી અને લોકો તેની ખાસ જરૂર કરે છે.

કપડાં ધોવાનું યંત્ર

વિજ્યાથી ચાલતું કપડા ધોવાનું યંત્ર હવે ભારતમાં બનવા લાગ્યું છે.

જે હેદાબાદની જોબીન મેટલ વર્કસ નામની વેદીએ તૈયાર કર્યું છે. ૧૮ ઢોસપાવરની મોટર તે યંત્રમાં છે. પાંચ મીનીટમાં તેમાં પાંચ રતલ કપડા ધોવાય છે. ૩૩ ફુટ તેની લંબાઈ છે. કિંમત તેની રૂા ૮૦૦ છે. મહીનરીના ઉત્પાદનમાં ભારત ધીમે પણ મકકમ મતિએ આગે ક્રમ કરી રહ્યું છે.

કેંગ્રેસજનોને શ્રી નહેરૂની લાલબત્તી

સોલાપુર, વડા પ્રધાન શ્રી નહેરૂએ અહીં કેંગ્રેસજનોને ઢોહાએ પાછળ નહિ ઢોહવાની સલાહ આપી હતી. તેમણે કહ્યું કે આજ સુટણીએ જ કંઈ કેંગ્રેસ સંસ્થાનું મુખ્ય કાર્ય નથી જો કેંગ્રેસજનો લોકોની સાથે કાર્ય કરવાનું મુશીને માત્ર સુટણીએ જ તેમની મુખ્ય પ્રવૃતિ બનાવશે તો કેંગ્રેસનો આત્મા જીડી જશે અને સસ્થાનો નાશ થતા વધુ સમય નહિ લાગે કેંગ્રેસ પાસે પ્રબ્લ સેવાનો ગૌરવવંતો વારસો છે.

કાપેલાં આંતરદાને એકવાની સફળ શસ્ત્રક્રિયા

લખનૌ, અરેની બલરામપુર ઢોરિપટલ મા કામ કરતા સર્જન ડો એન-ખી મિશ્રાએ કાપેલા આતરડાઓને જોડવાનું એક અદ્ભૂત પણ સફળ ઓપરેશન કર્યું છે. ડોક્ટર એવી ઢોવાનું બંધુવા મળે છે કે એક પ્રવાયેલી વ્યક્તિને ઢોરિપટલ મા લાવવામાં આવી કુમલાપોરોએ જેનું પેટ ચીરી નાખ્યું હતું, એટલું જ નહીં, એના આતરડાને પણ સખ્યાબંધ ટુકડાઓ કરીને ફેંકી દીધા હતા. શારે નસીળે પોલીસ મેઢોરા બનેલા આ ધુવઢની સાથે પેલા આતરડા ના ટુકડાઓ પણ વીણી લાવી હતી. ડેટલા પે કલાક સુધી આ ટુકડાઓ મહાર પડી રહ્યા ઢોવા છતા સર્જન ડો મિશ્રાએ એને ચોગ્ય રથળે મોઢવી ને સીરી દીધા સમય જતાં એ ટુકડા એ એના રાંબાલિક રચરપમાં આવી ગયા. હવે એની તબિયત સુધારા પર છે.

અરબી સમુદ્રમાં વિરાટ ભરતી

તેલીચરી, અરબી સમુદ્રમાં આવેલી વિરાટ ભરતીનાં મોજાંઓને કારણે ચાવાઈ ખાતેનો તેલીચરી-કાલીકટ

રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ આશરે ૧૦૦ વાર સંપૂર્ણપણે ધોવાઈ ગયા છે. તેલીચરી ની મામ પહારનો આશરે ઢોહ ફ્લોઝ નો માર્ગ પણ ધોવાઈ ગયો છે. આ વિસ્તારને સમુદ્ર દ્વારા બરખાઈ જતો અટકાવવા માટે જીબી કરેલી જ્યાં સેરકાક દિવાલ સાથે અધકાઇને સેંકડે ફુટ જ્યાં મોજાંઓ, દિવાલ પહાર આબ્યા હતા અને તજથી ચાર ફુટ પાણી ફેલાઈ ગયું છે.

નિષ્ણાત ટાઈપસ્ટ

નવી દિલ્હી, એલ ઇન્ડિયા ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ રોટાઈન્ડ રાઇટર્સની અખ-ખારી વાઢી બચાને છે કે દર મીનીટ ૧૧૧-૦૬ જ્વલ ટાઈપ કરીને ઓઢોલાના શ્રી ડી. એન નિલાખી રાષ્ટ્રીય ચેમ્પીઅન બન્યા છે.

રાષ્ટ્રીને કદાચ આમંત્રણ

નવી દિલ્હી, શ્રી બવાઢરલાલ નહેરૂ બ્યારે વડા પ્રધાનોની ઢોન્કર-સમાં જશે હારે રાષ્ટ્રીને ભારત આવવા માટે નો આમંત્રણ આપશે, એવી ખખર મળ્યાં છે. શ્રી નહેરૂ વડા પ્રધાનોના ઢોન્કર-સમાં જશે હારે એવું બચાવ છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાની નીતિ વિષે પણ ચર્ચો થશે.

મોઢન ઢોટલ

અમદાવાદમાં પહારથી આવનારો મોટા અને અમતપના મહેમાનેના ઉતારા માટે એક મોઢન ઢબની ઢોટલ બંધવામાં આવનાર છે. તેનો ખર્ચ ૨૦ થી ૩૦ લાખનો અંદાજવામાં આવ્યો છે. હાલમાં મોટા મહેમાનો માટે ઢોઈ સારી ઢોટલ નથી તે મોટ આ નવી ઢોટલ પુરશે સાખરમતીનાં કિનારે ખાનપુર વિસ્તારમાં એ બાધવા મા આવશે સરકાર પણ આ ઢોટલ બંધવામાં નાજાંની સહાય કરનાર છે એવું સાખજવામાં આવ્યું છે.

બાપીની સાધ્યમિકે શાળાને રૂા. અર્ધો લાખની સખ્યાવલ

વાપી કરનામાં શ્રી જૈન ધુવક મંડળ હરતક ચાલતી માખ્યમિકે શાળાને નરલી નિવાસી શ્રી ડોડુસીંઢ જીલાબાઈ પરમાર તથા તેમના સુપુત્રો શ્રી શુલાખ-સીંઢ ડોડુસીંઢ પરમાર તથા મોઢન સિંઢ ડોડુસીંઢ પરમાર તરફથી રૂા. ૫૧૦૦૧ની સખાવત મળી છે.

આ હાલની રકમ હાલની માખ્યમિકે શાળાના મહાનની બાળ્યમાં નવા બંધવા માં આવનાર કન્યાવિદ્યાલય માટે વપરાશે. નવા મહાનનું નામ "શ્રી ડોડુસીંઢ જીલાબાઈ પરમાર કન્યા વિદ્યાલય" રખાશે. આ માખ્યમિકે શાળામાં ૬૫૦ વિદ્યાર્થીઓ અને ૨૭ ટિચરો છે.

વાપી કરનામાં માખ્યમિકે શાળા સહિત પુસ્ત અને મહિલા અખ્યાપન મંદિર, કુમારશાળા, કન્યાશાળા અને બાલમંદિરમાં કુલ ૩૮૦૦ નેટલી વિદ્યાર્થીઓ અબ્યાસ કરે છે.

માસ્ટર પ્રધર્સ (મી.) લીમીટેડ

નવ ભતના નાવલન, રેકમી તેમજ સુવરાઢ માપડ, સીઓ બાજો અને પુસ્તો માટે જીવમ ભતના વુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીનન્સ અને બન્નાઓ માટે—જીડીઝ, ખીન્સ, બ્લેન્ડેટસ, ઢોન્સ, નેપડીન્સ વિગેરે.

હેવે ભતના માલ માટે તપરસ કરવા લલામજી.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, **એહાનીસખાં.**

ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — મોકસ ૧૫૪૮.

પુનાના કિસોરનું પરાક્રમ

તા. ૨૪મી ફેબ્રુઆરીએ પુનાના એક કિસોરે અદ્ભુત પરાક્રમ કરી સૈને માથવંચકિત કરી દીધા હતા. માત્ર ૧૫ વર્ષની ઉંમરના આ કિસોરે એક આઈડર વિમાન હવામાં ૫ કલાક અને ૧૩ મીનિટ સુધી તરવું રાખીને નવો વિશ્વ વિક્રમ સ્થાપિત કર્યો છે. આ સાહસિક કિસોરનું નામ રશીદ છે. પ્રખ્યાત આઈડર પાઇલોટ શ્રી રેફુન ઇરાનીનો એ સુપ્રત છે. શ્રી ઇરાની ગ્લાઈડર વિમાનો બાજતમાં ભરારવા એક સહાઈકાર છે.

માત્ર ૯ વર્ષનો હતો ત્યારથી જ આ કિસોરે ગ્લાઈડર ચલાવવાનું શીખવા માંડ્યું હતું. અનેક પ્રયત્નો કરી રશીદ આઈડર વિમાન ચલાવવા માંડ્યો હતો અને એકવાર એક આઈડરને ૯૦૦૦ ફુટ ઉંચે લઇ ત્યાં સફળ થયો હતો આટલી ઓછી ઉંમરે આઈડર વિમાન ચાલવા માંડી હવામાં તરવું રાખવાનો નીવાહરમાં આ સૌથી પ્રથમ પ્રયત્ન આઈડર એ પત્ર વિનાનું વિમાન અને સરખાતમા ધક્કાથી ઉચે ઠાપ્યા પછી તેને યુક્તિપૂર્વક ઉડાડવા હોય છે.

બીલીમોરાની આમથી નુકસાન

બીલીમોરા, અંગ્રેની અરવિદ રેલવે મેઈન્ડ પેપર પ્રોડક્શનની ફેક્ટરીમાં ધાતુની માસુડીઓમા આમ લાગવાથી આજે રા ત્રણ લાખનું નુકસાન ભાનું ભણવા મળે છે મધરાત યહી આમ કાણુમા આવી ગઇ હતી. માથને યાત કરવા માટે બીલીમોરા, ૧૫મારી, મજુદેવી, વલસાડ અને સુરત થી પણ બનામો મળ્યા હતા.

આમને પ્રકાશ આગુળાણના પાંચ સાઈબના વિસ્તારમા ભેષ યજાનો નો. આમના કારણમા ભોડા તરફથી મળે છે કે વીલ્ગીના તારમાથી કોઈ સરકોટ થઈ હતી

રેલ સમયે છ'દગીના ભેખએ છુલો બચાવનારાઓને અપાયેલા હુમેનીટી ચંદ્રકો

સુરત છ'દગામા રેલના ઉમ સહક સમયે ગેતાની છ'દગીના ભેખએ અનેક મનુષ્યોના નતન બચાવનાર બહાદુરોને મેન્ડલ હુમેનીટી મેડલ અર્પણ કરવા માટે અને ત્લ સંકટ નિવારણ કામ માં તેન, મન અને ધનથી, મનુષ્યો અને પુત્રા પ્રાણીઓને રાહત આપવામાં મદદ કરનારનું ભદેર સન્માન કરવા માટે સંનિ ૫-૦ કલાકે કલેક્ટર શ્રી ભેષ. એમ. દુદાણીને પ્રમુખપદે એક સભા ચેલવામા આવી હતી

આંદ મેળવનારાઓની યાદી

રેલ સંકટ સમયે કચેલાં કારો કારો ખલ નેમને ચંદ્રકો આપવામાં આપ્યા છે તેમનાં નામો નીચે મુજબ છે : કોરનાં સર્વશ્રી દિનકરરાય ચંદુલાલ દસાહીઆ, બીપુભાઈ ભગવન ચૌહાણ, નગીનભાઈ ભગવન ચૌહાણ, અહમદ ઇસ્માઈલ કોરીઆ, અહમદમીયા રબ્બમીયા, કાકોરભાઈ પરામણ દેસાઈ, ડી એમ. ભોખાત, ડો વિરતુપ્રસાદ વેમવ, અહમદમુહાં રોરાવાડવાળા, સી. એન. દસાહીઆ, ભાટપુરના સોરામણ પેસ્તનણ ભાટપોરીઆ, ચૌહાણ ખાતા ના ભમનાગીર ખુસાલગીર, ઇસ્માઈલ ઇબ્રાહીમ, ડે. પી. દારવાળા. ને. આર. એન. જીનીપર, બી. બી. દલવી, દમકુ સંકર, અમરત કાણુ, રામચંદ્રશંકર, અને દેવીરામશંકર છે

હળ પતિ કોલોનીનું ઉદ્ધાટન

ભરથાણા, "સરકારે રેલ વેળા ને કાંઈ ક્યું" તે કાંઈ પ્રભુ પર ઉપકાર કર્યો નથી સરકારની જી રૂબ હતી. પ્રભુ, સરકાર, પ્રધાનો, અધિકારીઓ નજરેની મદદ વડે આ બધું મદદ સકરું છે. જે સરકાર આવે ટાલે આ બધુ ન કરે તો એક પણ માટે પણ એને સતારથાને રહેવાનો અધિકાર નથી. પ્રભુએ રેલની આજ્ઞામાં કુઃખ સહન કરીને હસતે મેલે ને પડકાર ગ્રીવો અને હીમતથી સામનો કર્યો તેણે નવી આસા આપી છે અને કાપકોરો અને બીલ્ગોમાં નવી આસાનો સંચાર કર્યો છે અને રેલની આજ્ઞા પછી ને પ્રચંડ પ્રવચાઈ પ્રભુમાંથી ભગ્ય થયો, વેદા થયો છે તેણે કુઃખમાંથી મુખ પ્રકટ માથ છે એવો પદાર્થ પાઠ આપણને આપ્યો છે."

હળપાત કોલોનીનું ઉદ્ધાટન કરતાં શિક્ષણ પ્રધાન શ્રી હિતેન્દ્ર દેસાઈએ ઉપરનાં સંખેા ઉચ્ચાઓ હતા. તેમણે મધુમાં બધાઓનું હર્દ કે આપણે નવી સમાજ રચના માટે મથીએ છીએ આ રચનામાં સીને ધર મળે, પહેરવાના કપડા મળે જેવી બધવરયા માટે આપણે મથીએ છીએ, પણ કુદરતના નિયમો અભળ હોય છે. ઉભતિ, પ્રમતિ મુખ એ બધુ કષ્ટ કષ્ટ, કષ્ટ પણ કુદરત લઇ લે છે, કુદરત કષ્ટ કષ્ટ એ બધુ ભગીનદોરત કરી રે છે અને મનુષ્ય કટલો પામર છે તેનો અનુભવ સુરતની રેલે આપણને કરાવ્યો છે.

—મજુદેવીના આડના કારખાનાની મશીનરી ખરીદવામા આવી છે. પંબળ મા ને ખાડનો પ્લાન્ટ હતો તે ખરીદી ને સાચા ઉઠાવી મજુદેવી તાણુકામાં તે ઉભો કરવામાં આવ્યો. આવતા વર્ષે કારખાનું બંધાઈ રહેશે અને ભારતના નાણાં પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઈ તેનું ઉદ્ધાટન કરશે.

આથે બાંધવાની રીખન અને વેણીઓ
મખમલ, સાટીન, ટાઈડા સીલ્કની, રીખન અનેક રંગ, કીચાઇન અને સાઈબમાં મળશે, ભાગ મંડપ અને મોટર સજુચારવા માટે બરથાણાંધ રીખને મળી સકશે.
બધામાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીકાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.
અંગોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ઘોચસ મળશે.
રેલ પર સુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના સુકર કુલો મળશે.
ઠેકાણું : માખરો હેટસ (પ્રો.) લી.
હોટીલ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર,
ફોન : ૮૩૫-૭૬૬૧ પહેલે માળે, બોક્સ પરપ૭.
ખાસ્ક મેન્સન્સ — ૩૩ વેન્કે સ્ટ્રીટ, — ભેહાનીસબર્ગ.

રો. બો. ૫૪૦૦ —— ટેલોફોન ૩૩-૫૬૨૦
ટેલોગ્રાફ એડરેસ : "ભમતકો"
ભમત બધર્સ (પ્રો) લી.
૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,
ભે હા ની સ બ નં.
હોલસેલ અને રીટર્નલ અર્વાન્ડ અને ઇમ્પોર્ટર્સ
ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ ઘાસરી, માથામાં નાંખવાના ભાત ભતના રેસી તેલો સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીન્યમના વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બનાવટીઓ-કેરમોઈડ અને સ્ટાઈલર તથા બીજા અનેક રેસી ચીજો કીકાયત બાવથી મળશે.

ખાસ ઇસ્પાસ્ત : હિંદની અગરબત્તી
(વહાણમાં આવેલો તાલો માલ)
હોલસેલ વેપારી ભાવો

ત્રણ સુલામ ૩ તોલા ૩૭-૬ ડઝન	સુમધ રાણી	૫	૩૩-૦ ડઝન
(પાવળી અને ભડી લાકડીમા મળશે)	"	૨	૧૮-૦ "
મેટલે એફ ઇન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ડઝન	"	૧	૮-૦ "
" " " ૧ " ૬૦-૦ "	"	૧	૪-૦ "
મનેલી ૨ " ૧૮-૦ "	લતા મંગેચકર	૧	૪-૦ "
" " " ૧ " ૬-૦ "	ચકન પૂપ ૧૬ લાકડીનો ડબ્બો	૩-૦	

એડરે સાથે રોકક — ઇરખન માટેના ભાવો.
હમારી પાસ અસલી ખાસમતીના ચોખા પણ છે
ખાસમતી ચોખા શી. ૧-૦ રતલ.
(એણામાં એણા ૧૦૦ રતલ મળશે)
અમે નીચેની વસ્તુઓ રાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીકાયત ભાવે મળશે.
અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:—
દરેક ભતના ઇન્ડિયન હાળ, મશાલા અને કરીયાણું, સોપારી ખદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને દરેક ભતના ઇમ્પોર્ટ ચોખા.
K. HARIBHAI & SONS
(PTY) LTD.
Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add "BHAISONS"

સર પુરૂષોત્તમદાસ ઠાકોરદાસની

જીવન ઝરમર

(નવા અંકથી ચાલુ)

એ ઠાકોર રહી વિરલથી ચલણી નાણા માટે ને હવત સર પુરૂષોત્તમદાસે આપી તે અજૂતપૂર્વ દત્તી અહીં તેમને બીટીશરોના રાજકીય અને આર્થિક ક્ષેત્રે સ્થાપિત હિતો સામે જીવન સામનો કરવાનો હતો. આ હવતે તેમના બધા અણપ્રીછ્યા ગુણો પ્રકાશમાં આપ્યા અને તેમની કીર્તિને કળક યદાઓ કેવી દીર્ઘદષ્ટિ, ખત, આગ્રહ, અવિરત કામ કરવાની તેમની સક્તિ, અને વસ્તુને સમગ્રપણે માપવાની તેમના આવડત હતી તે આ હવતે ખતાવી આપ્યું.

નાણાકીય ચલણ અને વિનિમયની માખતમાં તેમને પ્રથમથી જ રસ હતો, અને ઢોંઢી સરકારની વિનિમય પદ્ધતિ નો તેમણે ઉડો અભ્યાસ કર્યો

નાણાની પ્રમાણ-કોમતની આ હવતને સપૂર્ણપણે સમજવા માટે આપણે તે અંગેની કેટલીક જૂમિકા જાણવી જોઈએ

રૂપિયાની કિંમત ઘટી

૧૮૯૭ સુધી ઢોંઢી ચલણ માત્ર ચાંદીના ધાતુના જમાના સંક્રમ પર આધાર રાખતું યુનાઈટેડ રોટલ આફ્રિકા અને સુદાનના ચાંદીના ખાણો શોધાતાં ચાંદીની કોમત એકદમ ઘટી જવા લાગી અને પરિણામે રૂપિયાની કોમત ને બે શિલિંગ રહેતી તે ઘટીને બમભમ એક શિલિંગ થઈ ગઈ. વાણીજ્ય તેમજ સરકારનું નાણાતંત્ર ખતે માટે આ અનીચ્છનીય હતું. આથી સરકારે ૧૮૯૭ માં લોડ કર સેલના પ્રમુખપણે નીમેલી કમીટીએ મર્યાદિત સમય માટે ૮ કલાકને રૂપિયા ના સિકકા પાડતા અટકારી આથી રૂપિયાના સિકકા બંધવારમાં આવતા જોખા થયા અને પરિણામે વિનિમય કોમત વધીને ૧ શિલિંગ ૪ પેન્સ થઈ હરસેલ કમીટી પછી ફાલિસર કમીટી આવી. આ કમીટીએ રૂપિયાની કોમત ૧ શીલિંગ ચાર પેન્સ અથવા ૧૫ રૂપિયાની એક ગીની એ પ્રમાણે નક્કી કરી

૧૯૧૪-૧૮ ના પ્રથમ વિશ્વયુધ્ધે ઢોંઢીના નાણાંતંત્રને વિકટ પરિસ્થિતિ માં મુક્યું ચાંદીની કોમત ટોચે પહોંચી ૧૯૧૫માં રજા પેન્સને એક અંક એ પ્રમાણે કોમત ઠરી ૧૯૧૯ના મેમાં ૫૮ પેન્સ થઈ અને ૧૯૧૯ના ડીસેમ્બરમાં ૭૮ પેન્સ અઠાની કોમત થઈ. આમ થવાથી રૂપિયાની અંદર રહેલી ચાંદીની કોમત રૂપિયા કરતાં વધી ગઈ અને લોખા રૂપિયા માળા આદી બનાવવા લગ્યા. સરકાર પુરતા

ચાંદીના રૂપિયા બહાર પાડવા અશ્કમ્ય નીવડી. ઢોંઢી માલની દેશાવરમાં બધી માત્ર હોવાથી દેશના વેપારની સમતુલા સારી જળવાઈ. બીટીશ સરકારપણે ઢોંઢીને અસાધારણ રકમ મુકવવાની જીમી થઈ. ઢોંઢી સરકારને હવે વધુ રૂપિયાના સિકકા બહાર પાડવાની જરૂર જીમી થઈ પરંતુ પહેલાની રીત વધુ ચાંદીવાળા સિકકા બહાર પાડવાનો સંજોગ નહોતો.

આ મુશીબતને કારણે સરકારે ૧ શીલિંગ ૪ પેન્સની કોમત જળવાઈ રહે તે રીતના સિકકા બહાર પાડ્યા. આ રીતે પાછા સિકકા બહાર પાડવા માડ્યા જેટલે પાછી વિનિમય કોમત વધવા માઢી અને ૧૯૧૯ના ડીસેમ્બર માં શીલિંગ ૪ પેન્સ થઈ

કિંમત સ્થગિત થઈ

૧૯૧૯ના મેમાં બેખી-મટન અને રિમયના નેતૃત્વવાળી કમીટી રચાઈ આ કમીટીનું કામ હવતને પરિણામે ઢોંઢી નાણાંતંત્ર અને વિનિમય પર ચયેલી અસરને અભ્યાસ કરવાનું હતું હવતના નાણા મુકવી આપવું એ પણ અનિવાર્ય હતું આથી રૂપિયાની નવી વિનિમય કિમત ૨ શીલિંગના સોના જેટલી રહે તે માટે કમીટીએ બલામથુ કરી અને બારે પ્રયત્ન પણ કર્યો. છતાં ૨ શીલિંગના સોના જેટલી રૂપિયાની કોમત કાઠ હિસાબે રહી ચકી નહીં. આથી ૨ શીલિંગના ચલણી સિકકા બરાબર રૂપિયાની કોમત જળવી રાખવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યો, આ મુકિત પણ નિષ્ફળ નીવડી અને તેજ વર્ષે સપ્ટેમ્બર માસમાં ઊઢી દેવામાં આવી. રૂપિયાની કોમત ૧ શીલિંગ ૩ પેન્સના ચલણી સિકકા જેટલી થઈ ગઈ અને ૧૯૨૩ના જાન્યુઆરીમાં તે પાછી વધીને ૧ શીલિંગ ૪ પેન્સ થઈ કોમતમાં મુધારો ચાલુ રહ્યો અને જોકેટોખર ૧૯૨૪માં ૧ શીલિંગ ૬ પેન્સ કોમત થઈ. માર્ચ ૧૯૨૬ સુધી કોમત વધવા પર વલણ રહ્યું પરંતુ સરકારે ઇંગ્લીશ ચલણને મુકત કર્યું. આથી રૂપિયાની કોમત ૧ શીલિંગ ૬ પેન્સ પર સ્થગિત થઈ (અધુરું)

છુકકોપોમ, ધનકમ ટેકસ રીટ-સાં, સાઈસેન્સાં, રેવન્યુ કલોપર-અ અને ધનસ્પોરન્સ માટે મળો :

આર. વીકુલ

૧૨ બાકલી આકેડ, ૭૮ માકેટ રહોટ, ઢોરનર ડાયગોનલ અને માકેટ રહોટ, જોહાનીઅબાદ, ઢોન ૭૩-૧૧૫૪.

ચ ચાં પત્ર

ગુજરાતી કેળવણી

શ્રીમાન અધિપતિ,
તા ૮-૪-૬૦ ના અકમાં રજુ થયેલ ચચાંપત્ર વાચ્યો.
ચચાંપત્રના ઉત્તરમાં, મુળ લેખક (લેખક શ્રી નટવરલાલ બાબીનીયા) ના લખાણ વિષે આ પ્રુલાસક પત્ર હું લખું છું.
દેશથી આવતી ગુજરાતી સ્ત્રીઓ અને સસ્કૃતિ જળવણી સબધી શ્રી નટવરલાલનો અભિપ્રાય યોગ્ય હતો અભિપ્રાયનો હેતુ, સાર્કૃતિ-જળવણી માટે પુરૂષો મારકત થયેલ અમર થતા પ્રયાસોની અવમણના કરવાનો નહોતો; પણ સંસ્કૃતિ-જળવણી માટેના કેટલાક પ્રતિમતિક બળો યોગ્ય, ઉપસ્થિત થયેલ નવી પરિસ્થિતિ પ્રતિ ખ્યાન ઢોરવાનો હતો. સ્ત્રીઓથી જ આપણી સસ્કૃતિ ટકી રહી છે એમ તો નજ કહી શકાય લેખકે પણ કહ્યું નહોતું) પણ સ્ત્રીઓ ના સહકાર વિના એ ન ટકી શકે એ નિર્ભાવ છે સરકાર સિચન અને સસ્કૃતિ જળવણી માટે સ્ત્રીઓનો હિરસો અવમણી શકાય નહિ

પત્ર લેખકે કહે છે, "આપણી ઢોંઢુ સસ્કૃતિ તો આજે ઢળરો વર્ષથી ને ને તે જ્યાં ને ત્યાં કામમે રહી છે." ભારતિય સંસ્કૃતિની સ્થાપિત વિષે આ પણને ટાંકા નથી. પણ જોનો અર્થ એ નથી કે સસ્કૃતિ સ્થાપી અને જવસંત હોય જેટલે, એ સંસ્કૃતિમાં જન્મેલ વ્યકિત પ્રયાસો વિના એના સિદ્ધાંતો જળવી રાખે; અમર પાશ્ચાત્ય પ્રવાહમાં એ ન તણાઈ. સાર્કૃતિક દિવકને જવસંત રાખવાના પ્રયાસો ન થશે તો જે આ દેશમાં ઢોંઢીએ (ઇન્ડિયન્સ) તો જરૂર રહેશે, પણ એમની માતૃભાષા લાભો સમય ન ટકશે. અને પછી, દિવેલ વિનાની દિવેટવાળો દિવો કયાં મુધી બળશે? ઉપરાંત, પત્ર લેખકોના જણાવ્યા મુજબ, ઇતિહાસો પરથી ઢોંઢી સંસ્કૃતિની સ્થાપિતા વિષે મન મનાવવું હોય તો ઢોંઢીએ કહેવડાવીને પણ આપણે મન મનાવી શકીશું! વસ્તુની કલા, ઉતારવાથી કાઠ વસ્તુ નહ નથી થતી! સેવા, સંયમ અને સમપણની પ્રતિમા એવી ગુજરાતણુ પણ પોતાને બારતીય કહેવડાવી શકશે અને ખ્સાઈમ સકેટમાં સર્જી થયેલ યોગ્ય હેર વાળા ઢોંઢી માનાપતી પાશ્ચાત્ય પ્રવાહમાં તણાતી ઊઢરી પણ!

માતૃભાષી કેળવણીની આવશ્યકતા પ્રજ્ઞ સ્થાન માગી લે છે.
પત્ર લેખકે અર્થ સંયમમાં માનવ માનાપોના નામે જાહેર કરવાનું લેખકને મુચ્ચ છે હું ધાંડું છું અને જાણું છું ત્યાં સુધી પોતે જોયેલ અમર મુક્યું બવેલા સામાજીક વલણને સપૂર્ણ આપવાનો લેખકને હક છે એ સામાજીક વલણ ક્ષિતકર હોય તો એના નામે ઇત્યાદી; અને અક્ષિત હોય તો જેર લાભો અને પરિણામે કાઠ પણ સામાજીક કામદો (૧) લેખકને અંગેને લામતા સામાજીક વલણ વ્યકિતમત નામે જાહેર કરવાની કલ્પ પાડતો નથી સિદ્ધાંતિક ચચાંપત્ર પોતે રજુ કરેલા દષ્ટિબોંઢુએના હેતુપુર્ણ દષ્ટાંતો (વ્યકિતમત નામે વિનાના) આપવાની પુર્વે તઈવારી લેખકે કરેલી હોવી જોઈએ

શ્રી નટવરલાલે અર્થ સંયમ કરવાની મનાઈ કરતો હેતુ નથી દર્શાવ્યો. અર્થ સંયમની આવશ્યકતાને અવમણી ન શકાય પણ જીવનની અસ્થિતવતા માટે અર્થ સંયમ જ સર્વવેર નથી. સિદ્ધાંતિક દષ્ટિએ જોતા આર્થિક મુલ્યો વધુ ચિરંજીવ અને આવશ્યક છે અર્થ સંયમને ધ્યેય માની પ્રાપ્ત કરેલી અર્થ સંસ્કારવિહિન પ્રજ્ઞ બધું લાભો સં ટકાવી શકશે નહિ.

શિક્ષક, સંસ્થા અને ઉત્સવો વિ કેળવણીકારો તેમજ સામાજીક કામકેમ પ્રકાશ પાડશે એવી આશા રાખું. કાઠપણ કામની પ્રગતિ અને પુર્ણતા માટે ટીકાની જરૂર છે, એ ટીકા પ્રતિમતિક અગર પરણુલ સંશોધન પાડિત્ય પુરાણ હોવી ન જોઈએ. પણ પ્રમતિ મુચન અને માર્ગદર્શક હોવી જોઈએ. સામાજીક કામોગે કેવળ ખૂલો જ શોધવામાં ન આવે પણ સાથો સાથ સહકારમુકત સુધારા પણ સુચવવામાં આવે તો એવા કામો જરૂર સરળ બને

લી. ગુલાબલાલ હ. પટેલ.
(પ્રકાશ) ડુટે-હેમ

ભગવાનને સુકિત મળી.
નામપુર, અજોલાની પાસે સિરે માં ભજવાન પાસ્વનાથની કૃતિ મધ્યા મધ્યા લાગા સમયે જ્ઞકમત સુકિત મળી છે. આ મુકિત સાં લાકકાનું પીજ્જવ બનાવી દેવામાં આવ્યું હતું. તેને ડુર કરવા માટે દિવસ અને વેતાગખર જેનેએ માર્ગણી કહી હતી પહેલાં તો તેના તરફ ખખખ આપવામાં આવ્યું નહિ પરંતુ બધે તેમનું એક પ્રતિનિધિમંડળ થી ચોકજીને મળ્યું ત્યારે કનેક્ટરે પીજ્જવ કલાથી નાંખ્યું. આ સમયે ત્યાં આશરે ૫૦૦ માણસો બેઠા થયા હતા.

વિવિધ વર્તમાન

પ્રવાસે ગયેલા આચાર્ય કૃપલાનીના મંતાવ્યો

ન્યુયોર્ક, પ્રજાસમાજવાદી નેતા આચાર્ય ને બી કૃપલાનીએ અહીં એક અખબારી પરિપક્ષમાં જણાવ્યું હતું કે ચીનને ગણતંત્રમાં રથાન મળે એનો હું વિરોધી નથી. પરંતુ તિબેટ અને ભારતમાં આક્રમણ કરવા માટે જાપાનનાર રાષ્ટ્રને રાષ્ટ્રસંઘ જેવી સુદર કસ્યામાં રથાન અપાવવા માટે આપણે વધુ પડતા આગ્રહી થા માટે યત્ન એકાંતિ.

કૃપલાની તેમના પત્ની સાથે અમેરિકાના છ સપ્તાહના પ્રવાસે આખ્યા છે.

આચાર્ય કૃપલાનીએ કહ્યું કે વડા પ્રધાન નહેરૂ ચીનના વડા પ્રધાન સામે સીમાને પ્રશ્ન ચર્ચા તે સામે મારો વિરોધ નથી, પરંતુ શ્રી નહેરૂ સાથે કહેવું જોઈએ કે ચીન તેણે પચાવી પાંચેલા ભારતના પ્રદેશમાંથી પાછું નહિ હટી જાય તો ભારત તેના રીન્ય નો ઉપયોગ કરી આક્રમણને મારી હાથથી.

અખબારી પરિપક્ષમાં પ્રજાસેલા મોટા ભાગના પ્રશ્નો તિબેટને સ્વયંત્રતા હતા. આચાર્ય કૃપલાનીએ કહ્યું કે તિબેટી આ એક સ્વતંત્ર પ્રજા છે તેમજ

બીગોલીન, ભત, ધર્મ કે ભાષાની દૃષ્ટિએ ચીનના નથી.

ચીનના તિબેટ પર સાર્વભૌમત્વ નો નો દાવો કરે છે તે મધ્યયુગી સ્વરૂપ ની વિચારસરણી પર રચાયેલા છે.

૧૪ એશીયન દુકાનમાંથી હવે દુજ રહી!

કાવોઠો (લુક ડીરટ્રીકટ), યુનાઇટા આ વિસ્તારમાં એશીયનો સામેની બંધીકાર ચળવળે હમથા હમથા માઝા મુકી છે દર સપ્તાહ એશીયન દુકાન ઘણે ઉપર "આમ ઠોડી ચાલ્યા જવ નહિતર મુન ચરો" વિગેરે ધમકી નનામાં કામળો દારા મળે છે. જત સપ્તાહ ઉપરોક્ત મામલા આ ભતની ધમકી સુચવતો એક પત્ર ઝાડ ઉપર ખાલીથી મોઢીને બંધીકારવાદીઓ ઠોડી મયા હતા તેમાં લખ્યું હતું કે "એક ચાલેનામાં એશીયનો મામ ઠોડી જવ નહિતર તમારે માઠા ફળ ભોમવવા પડશે" આ કામળ પોલીસ ખાતાને સુપ્રત કરાયો છે અને તે દારા તપાસ થઈ રહી છે.

કાવોઠો મામલા છેલ્લા ૩૪ વર્ષથી ધંધો કરતા મી. ધજાલીમ મહમદ નામના એશીયન વેપારીએ અહીં પત્ર-કારો સમક્ષ જણાવેલ કે છેલ્લા ૩૪ વર્ષથી હું અહીં ધંધો કરું છું, બંધી-

કાર ચળવળ પહેલા આ મામમાં ૧૪ એશીયન દુકાનો હતી હવે ફક્ત ૭ જ રહી છે. આ ભતના ધમકીપત્રો મળતા હોવા છતાં મેં અહીં રહેવાનું નક્કી કર્યું છે.

એક પ્રશ્ન

નેરોબીમાં પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ રુલ મા ડેનીવાના અવનરના સલાહકાર તરીકે લંડન ડેન્ટર-સમા હાબર રહેનાર એક્ટીવ યીક સેક્રેટરી મી ગ્રીશીમ જોન્સને એ ડેન્ટર-સ આજે વિવાદો-ઓને કષ્ટ કહેવા હેડ મારતરે અર્પણ કરતા તેમણે ડેન્ટર-સના કામકાજની સમજ આપ્યા બાદ એક વિવાદોએ પુછ્યું હતું કે ડેનીયા સ્વતંત્ર થશે તે બાદ અમારી રુલનું શું થશે? જવાબ મા મી ગ્રીશીય જોન્સે જણાવ્યું હતું કે આવી રુલો પછી એકલા યુરોપીયનો માટે જ ચલાવી શકારી નહિ અન્ય ડેમેનોના વિવાદોએને પશુ આસ્તે આસ્તે લાયકાત પર આમા દાખલ કરવા પડશે.

સ્વર્ગસ્થ તારાગીરી ચિમનલાલ મહેતા

સામાજિક ખબરો

શ્રીમાન ચિમનલાલ જવાહર મહેતા ડેક્ટરોએ તેમજ મિત્ર મડળે ને લામણી ભરો સહકાર આપ્યો છે તે બદલ તેમનો આભાર માને છે સમાજોએ અને મિત્રોએ દિલસોજ પ્રમટ કરતા તાર અને પત્રોથી સંદેશોએ મોકલ્યા છે તે બદલ આભાર માને છે મોટી સંખ્યામાં ડરખાન અને પરાઓના ભાષ્યોએ સમથાન યાત્રામાં ભેકાઈ પોતાની લામણી વ્યક્ત કરી છે તે બદલ પશુ તેઓ આભારી છે.

શ્રી ચિમનલાલ જવાહર મહેતાએ તમના સ્વર્ગસ્થ પરિન તારાગીરીની પ્રુપ્ત સ્મૃતિમાં દર વર્ષે પોતાની હવાલી દરમ્યાન નીચે લખેલી સંસ્થાઓને ઘાન આપવાનું જાહેર કર્યું છે.

- શ્રી કાઠીઆવાડ હિંદુ સેવા સમાજ, નાટાલ પા ૫-૦-૦; ઇન્ડીયન ઓપીનીયન, શ્રીનીકસ ૫-૦-૦; આર્પન બેનીબોલન્ટ હોમ, ડરખાન ૩-૦-૦; ઇન્ડીયન જ્લાઇઝ સોસાયટી, ડરખાન ૩-૦-૦; સુરત હિંદુ અન્યુશિયનલ સોસાયટી ડરખાન ૨-૦-૦; યુજરાતી હિંદુ મહિલા મંડળ ડરખાન ૨-૦-૦; શ્રીવાઇન લાઇફ સોસાયટી સાલિય આર્કિટ ૧-૦-૦; રામકૃષ્ણ સેન્ટર સાલિય આર્કિટ ૨-૦-૦; ફોસા સેટલમેન્ટ ડરખાન ૨-૦-૦; કાઠીઆવાડ હિંદુ યુજ એરમેનાઇઝેશન ડરખાન ૧-૦-૦; શ્રી મોરબી દયા શ્રીમાળા જોન બોર્ડો મ મોરબી સૌરાષ્ટ્ર શા. ૫૦.

સાભારે સ્વીકાર :

- રામલાલ નાયુભાઇ ડરખાન ૧-૧-૦
- નાયુભાઇ ઉકાભાઇ જો'બર્મ ૧૦-૦
- જમજોહન ડાયા ,, ૧૦-૬
- સુમનલાલ ડી નાયક, લુસાકા ૧-૧ ૦

ધરમાં ફેમ જનાવી ટ'આડવા લાયક સુકાખ. "મનને મોધ" સ્વ કાશીર-લાલ મચરવાળા કૃત. સુદર જગડા કામળ પર બે રંજમા છપાયુ છે. બાવ ફક્ત થી. ૧-૦ પોસ્ટેજ ૩ પેની.

(અધુર)

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ !

સ્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં
ઓટોમેટીક કલેન્ડર.

- રોમર
- રોટરી
- લેડો
- રૂસર

વિગેરે દરેક ભતનાં ઘડિયાળ.

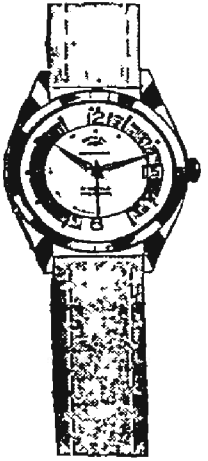
ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

સ મા ચાર સં ગ્રહ

—લીસ્બન, પોર્ટુગીઝ રીપબ્લીકના પ્રમુખ જોઝેઝ અમેરીકો ટેમસે આને રાતે હેમ ટ્રાટના સુઠાવને પોર્ટુગલની ન્યાયી માનણીનું સમર્થન કરનારે અને ભારત અને પોર્ટુગલ વચ્ચેના 'પુલ' સમાપ્ત અણીએ હતો.

—મદી, યુબરાત નઈ તાલીમ સંમ તરફથી સ્વરાજ આશ્રમ વેડછીઆ તા. ૭-૫-૬૦થી તા ૨૧-૫-૬૦ દરમીયાન ૧૫ દિવસનો ખાલવાડી સિબિર ચલાવવામા આવનાર છે.

—સીલેન, સીલેનની સરકારે પોતાની પાર્લામેન્ટ વિસર્જન કરી નાખી છે. અને તે હવે આવતી સુટથી સુધી કેર ટેકર પાર્લામેન્ટ તરીકે કાર્ય કરશે

—જોહાનનું યુનીવર્સિટીના ચેન્સેલર તરીકે ધીટીસ વડા પ્રધાન મી ગ્રેક-મીલન સુટાયા છે તેમના હરીફ સર વેલીપર ફેન્ક ને ભોષ્ટસ નેન્કના મેનેજર છે તેમનો આ સુટથીમા પરાજય થયો છે.

—ઈન્ડોનેશીયાના વડા પ્રધાન સુહાર્નો બ્રહ્મતી ખાતે બહેર ક્યુ છે કે તેઓ આવતા મહિને આફ્રિકાના પ્રવાસે જતા પહેલા ઇન્ડોનેશીયાની નવી પાર્લામેન્ટની રચના કરશે

—ઝેનીયા ડોલોનીમા કેનેડીયન પક્ષ માટેની મારકેટ વિસ્તૃત પ્રમાણમા લેવા કરવા કેનેડીયન હાર બોર્ડના કમીશનર ઝેનીયા સરકાર તથા મોટા મીબરો સાથે વાતચીત કરવા હાલ કેનીયામા આવેલ છે.

—વેરી વિસ્તારમા આવેલ વીટીના નામના એક મામડામાં આફ્રિકાનો એક રોજીએ એક રોમન કેલેલીક ચર્ચ આ એ મામના-વીસિબ કોલનો નામ કર્યો છે.

—પડીત નહેરુએ ઉત્સાહપૂર્વક ઢોળી નો ઉત્સવ ઉજવ્યો હતો. નહેરુના કપાળમા કુમકુમનું તિલક બાળકોએ ક્યું હતું તેઓ બાળકો નેડે યુબ રમ્યા હતા. પંજાબના લોકપ્રીય મામડા વલ્ક કરનામા આબુ હતું એક વલ્ક કરવામા આબુ હતું એક વલ્કારે મી નહેરુના પગે જાગર બાંધુ હતું પછી ડેલ્લાક વિદ્યાર્થીઓ નહેરુને ઘેરી ચળ્યા હતા અને તેમની સાથે વલ્ક ક્યું હતું.

—દિલાખી મુબઇ રાંબનું છેલ્લું અંદાજ પત્ર ૩૧. ઇબરાબ મહેતાએ રજુ ક્યું હતું. તેમા યુબરાતના વિદાસ માટે ૩૪.૬૯ કરોડ રૂપીયા ખરચવાની ભેમ વાઇ કરવામાં આવી છે. હાલના મુબઇ રાંબની આવક ૧૫૦ કરોડની અંદાજવામાં આવી છે.

—યુબરાત રાંબના એકાઉન્ટ બન-રહની કચેરી રાંબોટમાં રાખવામાં આવશે અને તેની ઘાખાની ઓડીસો અમદાવાદ, વડોદરા ખાતે રહેશે રાંબ

ટ્રાટમાં ૧૪ લાખના મકાનોની સમવડ ઢોવાથી આ નિર્ણય લેવાયો છે એમ માનવામાં આવે છે યુબરાતમાં રાંબ ટ્રાટનું સ્થાન પશુ બજવાઇ રહેશે એમ લાગે છે.

—હાંદના વડોદક રાંબદારી નેતા શ્રી રાંબજીની ૮૧ વરસમાહના દિવસે એક સમારંભ મદાસમા યોજવામાં આવ્યો હતો અને તેમાં મદાસપા નામરીકોએ તેમને રૂ ૧,૦૧૫૮૭ રૂની ચેલી અર્પણ કરી હતી. પ્રાસંગીકિત બોલતાં રાંબજીએ કહ્યું કે હું વરસમાહની ઉજવણીની વિરહ છું. છતા મિત્રોની લામણીને વસ થઇને આવ્યો છું

—મથુમાથી દાણુચોરીનો ધંધો કરવા માટે પારડીના બે અનાવિલ બાઇઓની ધરપકડ થઈ છે. એક બાઇ છે યુજ-વંતલાલ લાલબાઇ દેસાઇ નેમજુ રૂ. ૭,૦૦૦ ના ધડીયાઓની દાણુચોરી કરી હતી અને ખીબ છે ખંડુબાઇ વસનજી દેસાઇ. તે ટાંમામાં લર્વાજિ ધાલીને લઇ જતા પકડાયા અને તે માટે તેમનો ટાંગો પશુ જપ્ત થઇ ગયો છે અનાવિલો પશુ આવા ધંધામાં સામેલ ચવાથી લોકોમા એક પ્રકારની રચુબ ફેલાઇ છે.

લ સ મા ચાર

શ્રી રામદાસ નાયુબાઇની સુપુત્રા વિ. સવિતાબેનના યુબ લમ કોટાર નિવાસી હાલ ડરબન ૨૫ પરજુબાઇ ડાહ્યાબાઇના સુપુત્ર વિ ત્રિજુવનદાસ સાથે અને વિ વિનુમતીના યુબ લમ નવ સારી નિવાસી હાલ ડરબન ૨૫ અંબારામબાઇ ડાહ્યાબાઇના સુપુત્ર વિ. પ્રેમલાલ સાથે વિ. સ. ૨૦૧૬ના ત્રેત્ર ૫૬ ૬ને રવિવાર તા ૧૭ એપ્રીલ ૧૯૬૦ના યુબ દિવસ નિરધારો' હતા એ યુબ પ્રસંગે દુરથી સર્વા સ્નેહીઓ અને મિત્રો પ્રજુતામાં વસલા માયતા નવ ઈંપતિને આશીર્વાદ આપવા પધાયી હતા તેમજ ને બાઇઓએ તાર સંદેશાઓ દારા યુબેજાઓ પાઠવી હતી તે સીનો શ્રી રામદાસબાઇ આ ડાપા દારા સીનો આભાર માને છે

રાતા સુઠા મરચા
'મીકસ ક્રેડ નંબર' એકના રાતા સુઠા મરચા નેટ ૩૦ રતલી યુજની થી ૪૫-૦૦ રોકડેથી અને બધા ખંધ-કેન્ટેડીના બાવ માટે તથા પ્રાઇન બેજો અને પોડેટો માટે બજો.
Maarman (Pty.) Ltd
P. O. Box 26, Phone 128
(Brits, Transvaal.)

લમ પ્રસંગે માટે
અમને મળો.
સુરતી બજાણના અને સ્પેસલીસ્ટ બીએ.
શ્રી/કેપીટનની અંખત દેમરેમ નીચે યુનીયનના અને શેરેસીયાના ઠોઠ પશુ બાજમા તમારે સુઠાને આવી સ્કોર્ડ કરવાનો અને સ્ક્રાઇટ વર્કશી.
કેપીટનસ બાલકની હોટેલ
(ધી કોનર મીકાઇ હાઉસ)
એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના: યુજાપર - ડરબન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪   રેલીમામ: KAPITAN.

આહુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએજ નં. ૧ રી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) રી. ૬૦-૦.
ડુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુજાપર બજાર ભાવ, ખડા, હુમરી (હાંદ), સુમ લાલ મરચા, યુમલા, સુમ ઝીમા (જાતા), સોનેરી રંજનો જોળ, ફેરક બવનો મરી મસાલો વિમેરે-હમેસા સ્ટોકમા રાખીએ છે. કપુરી અને ચેવલી માન બજાર ભાવ, પોસ્ટલ બ્લડ.
શેરેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બલજબન કેગોના બેરડરો ઉપર પુરઈ ખાન આપી ઠોઈ પશુ વરત પરમીટ મદાવી ચોલ્લશું
All prices subject to Market fluctuations.
A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરુબાઈ પી. નાયક
જુકોઈપર, યુસાઈથી, વીમાનાં અને બનવલ એલન્ડ
હાંદુસ્તાન અગર ડુનીયાના ઠોઈ પશુ બાજની હવાઈ ફરિવાઈ અગર બખીન માટે યુસાઈથી કરવા પર બજાર ખાંધારી મારફતે સુઠાઈ કરો.
છદ્મો, આન, ચોરી, ફલ્કડ, અહરમીત, ખેરબાસ, વિમેરેમ વીમા અને ઉતરાની આપીએ બીએ.
ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ સ્મીયરન્ક સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ કમીએસનને લખવી બાવતોમાં ઠોઈ પશુ ફી લીધા વિનાં બધે મફત સલાહ આપીએ બીએ.
રેસનલ યુબ્યુઅલ લાઈફ ઇસોસીએશન એન્ડ બોરડીયા અને ષોઈકાવર ઈન્સ્યુરન્ક કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.
Office:
9 Barkly Arcade,
38 Market Street,
Phone: 339033,
Johannesburg.
Residence:
52 Patidar Mansion,
13 Kort Street,
Phone: 330816,
Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!
વિક્ટ્રમ સુદ, ડાઇનોમીટ્રમ સુદ, વેલ્ડેશન, હેરમીય એસ, સાઈક બોલ એડમીસ ટેસ્ક, જુક ટેસ, ટેબલ, વડન કોફાચલ ભાવે ખરીદી શકોશો! ભવે પધારી બાબ લેવા સુકસો નહિ.
—જોકસ, ટેબલ અને કીચન ફરેકર—
ને હમારી દેમરેમ નીચે વર્કશી માથ છે. તેનો સ્ટોક હમેસા વર્કશી રહે છે. માથ રેલ્કા બાવોના પ્રાઈસ ધીરક મંબાવો અને વેપાર માચલ વધારો.
L. MISTRY
51 BRER STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691.   BOX 2526.
Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenia) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal